AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 2 | PHONE PARK 6407. | WORCESTER, MASS. 11 d. Sausio (January), 1923 m. | KAINA 5 CENTAI. | Vol. IX.

LIETUVA ATSAKĖ PRIEM. KONFERENC. NEMUNO NEUTRALIZAVIMĄ KOL BUS PANAIKINTA KARĖS STOVIS TARP LIETUVOS IR LENKIJOS.

Paderewskį saugoja Clevelando policija. Francuzija galutinai rengiasi užpult Vokietiją. Priemerų konferencija Paryžiuje pairo. Suvienytos Valstijos žiuri į Europos kritišką stovį. Turkija mobilizuoja kariumenę. Lausannos konferencija galutinai įra. Rasų karė Louisianoj. Mušiai facistų su radikalais.

LIETUVOS ATSAKYMAS DĖL NEMUNO.

Kaunas, Lietuvoj. Lietuvos užrubežių ministerio pareigas einantis Galvanauskas atsakė priemerų konferencijai į jų reikalavimą neutralizuot Nemuną ir paaiškino, kad neutralizuotų upių neutralitetas visuomet yra panaikintas karės metu, tad dabar apie Nemuno neutralizavimą negali but kalbos kuomet yra karės stovis tarp Lietuvos ir Lenkijos. Norint tartis dėl Nemuno neutralizavimo, Lenkija privalo pirmiausia su Lietuva padaryt taiką.

PADEREWSKIS POLICIJOS GLOBOJ.

Cleveland, Ohio. Lenkų pianistas ir buvęs Lenkijos priemeras Ignas Paderewski, kuris dabar koncertauja, atvykęs į Clevelandą gavo nežinia nuo ko anoniniška laišką, kuriame grumojama jam pasikėsinimas ant jo gyvybės. Paderewski laišką perdavė policijai, kuri paskyrė kelis detektivus dabojimui pianisto nuo užpuolikų.

PRIEMERŲ KONFERENCIJA PAIRO.

Paris, Francuzijoj. Ėjusi čia vakarinių talkininkų priemerų konferencija galutinai pairo. Francuzai savo nerviškais reikalavimais Anglijos užgyrimo Francuzijos planų Vokietijos užpuolimui, Anglijos priemerą taip įerzino, kad tas netekęs kantrybės, pasitraukė iš posėdžio ir iškeliavo namo, ir tuomi konferencija turėjo išsiskirstyt.

FRANCUZIJA UŽPULS VOKIETIJĄ.

Paris, Francuzijoj. Priemeras Poincair kad ir negavo Anglijos pritarimo Vokietijos užpuolimui, apimt Ruhro ir kitų Reno aplinkių, vienok galutinai prie to rengiamasi. Oficierai ir kiti kariški viršininkai greit šaukiami į savo vietas. Iš visų aplinkių bėganti trukiai į Paryžių dabar užpildyti kareiviais. Nuo 15 dienos Sausio francuzų kariumenė turi įeit į Vokietijos teritoriją prie Reno.

TURKIJA MOBILIZUOJA KARIUMENĘ.

Konstantinopol, Turkijoj. Turkijos valdžia paskelbė mobilizaciją visų vyrų, tinkančių prie ginklo vartojimo. Kam ta mobilizacija rengiama, su kuom Turkija mano kariaut, aiškiai kol kas nėra žinoma, bet manoma, kad ji tikisi vakarinių talkininkų siaubimo, ypač Anglijos, kuri nesutinka turkams pavest savo globoj dabar laikomus aliejaus laukus.

LAUSANNOS KONFERENCIJA BAIGIASI.

Lausanna, Šveicarijoj. Ikišiol besilaikiusi konferencija galutinai jau baigiasi, kadangi pairus priemerų konferencijai Paryžiuje, visiems atsiėmė noras čia ką nors svarstyt, nes visiems numanu, kad svarstymai ir tarimai liksis be naudos. Visos subkomisijos paliovė jau redegavę sumanymus ir reikalavimus, ir galbut netrukus viskas pasibaigs.

SAUGOJA NEGRUS EINANT Į DARBĄ.

Papula, Okla. Čia buvo kilę riaušės tarp negrų ir baltodžių ,kuriose žuvo vienas policistas ir du pavojingai sužeista. Žudynė baltodžių primetama negrams ir todėl prieš pastaruosius neapykanta kasdien didinasi. Policija dabar negrus lydi iš darbo namo ir iš namų į darbą, kad apsaugojus juos nuo baltodžių užpuolimo.

RASŲ KOVA FLORIDOS VALSTIJOJ.

Roswood, Florida. Iškilo čia kova baltodžių su negrais, kurių vienas nužiurėta užpuolime baltodės moteries. Baltodžių minia apie iš 150 žmonių su žibintuvais ir ginklais įsiveržė į negrais apgyventą miesto dalį, sudegino 12 namų ir negrų bažnyčią. Negrai pasistatę barikadas gatvėse pradėjo gynimosi šaudymus. Kovoje iš abiejų pusių žuvo apie devynios ypatos. Negrai budami mažesniame skaitliuje, vėliaus išbėgiojo į laukus, o valstijos policija atvykus išvaikė baltodžių gaujas.

SUV. VALSTIJOS PALIKS KARIUMENĘ.

Washington, D. C. Francuzija pareikalavo, kad Suvienytos Valstijos ištrauktų savo kariumenę iš Reno aplinkių, kadangi ten ji rengiasi įeit su savo kariumene teritorijos užėmimui,... bet Vokietijai prašant, senatas priėmė senatoriaus Reed rezoliuciją, kuria nutariama kariumenę ten palikt ant toliau, kol bus galima, ir jai reikalas pasirodys, kariumenės ištraukimas bus vėliau svarstoma.

ANGLIJOS RENGIAMAS ULTIMATUMAS.

Lonodn, Anglijoj. Anglijos valdžia skubinai rengia Turkijai ultimatumą, kuriuomi bus paliepta Turkijai pasirašyt ant Anglijos suredaguoto taikos akto, arba pertraukt diplomatiškus susinešimus. Tas reikštų, kad Anglija ruošiasi paskelbt Turkijai karę, ką pastaroji nujausdama galbut ir mobilizuoja savo kariumenę.

MUŠIS ITALIJOS FACISTŲ SU RADIKALAIS.

Roma, Italijoj. Neapolyje įvyko mušis tarp facistų ir radikalų. Muštynėse dalyvavo ir kareiviai. Iš abiejų pusių užmušta dešimts žmonių ir septyni sunkiai sužeista. Dabar riaušės tarp šių dviejų elementų kaskart plečiasi Genoa, Pisa ir Parma aplinkėse. Laukiama čia netrukus irgi didesnių ir mažesnių susirėmimų.

FRANCUZIJA NEPASITIKI ANGLIJAI.

Paris, Francuzijoj. Generolas Foch pilnai yra pasirengęs 16 dienoj Sausio užimt Vokietijos miestus, Essen ir Bochum. Kariumenė gabenama jau prie rubežiaus. Italijos ir Belgijos inžinieriai jau iškeliavo į Reno teritoriją. Vokietija įteikė Francuzijai portestą, grumodama atšaukt iš Paryžiaus savo atstovą ir Reno aplinkėse sukelt darbininkų generališką straiką. Bet Francuzija nepasitiki Anglija, kuri tam žygiui priešinasi pasiremdama Versaliaus sutarties 18 paragrafu.

LYTUS PAGIMDĖ DIDELIUS TVANUS.

Portland, Ore. Čia siautė didelį lytus, nuo kurių pasidauginęs vanduo perpildė upes ir upelius taip, kad vanduo užsėmė visas žemesnes vietas vakarinę Oregono ir pietvakarinę Washingtono valstijų dalį. Aplinkėse Columbia upės vanduo išardė geležinkelius ir sugriovė tiltus. Trukių bėgiojimas suretėjo. Tvanuose žuvo ir keliolika žmonių.

Prof. Harold H. Bendor,

kuris rinko parašus memorialui dėl Lietuvos pripažinimo S. V.

LENINO GYVYBEI VĖL PAVOJUS.

Ryga, Latvijoj. Rusijos gavą Nikalojus Lenin vėl atsirado gyvybės pavojuje. Du kartu buvo apopleksijos užgautas ir dabar pavojingai serga ,pridabojamas gabiausių daktarų, kurie nedrįsta tikrint jį pasveiksiant. Tai jau kelioliktų kartu toks pavojus atsikartoja, ir prašalint galutinai jis nesiduoda.

SUV. VALST. ŽIURI Į EUROPĄ.

Washington, D. C. Parėjus žiniai apie priemerų konferencijos Paryžiuje pakrikimą ir Francuzijos galutiną nusistatymą veržtis Vokietijon, atsibuvo konferencija, kurioje dalyvavo prezidentas Harding, senatorius Lodge ir Anglijos ambasadorius Harvey. Konferencijoj šitoj pripažinta, kad priemerų konferencijos pakrikimas yra svarbiu politikoj nuotikiu ir į laiką. Dėlto sutikta jog reikalinga S. Valstijoms dalyvaut komisijoj sprendimo Europos valstybių skolų atlyginimo.

HOOVER NEPAISO SIULOMOS VIETOS.

Washington, D. C. Rezignavus pirklybos ministeriui Fall, kuris galutinai pasitrauks su 4 diena Kovo, jo vietą užimt prezidentas Harding pasiulė pirklybos ministerio sekretoriui Hoover. Bet šis tiesiok pasakė, kad jis sutiks užimt tik tada, kada jam bus leista reformuot visa pirklybos sistemą, taip, kad padarius tikrąjį pirklybos departamentą. Kitaip jis siulomos vietos nepaiso ir ją užimt atsisako.

PADALINIMAS AUSTRIJOS SKOLŲ.

Paris, Francuzijoj. Vadinama "reperacijas" komisija savo posėdžiuose apsvarsčiusi buvusios Austro - Vengrijos skolas, jų atmokėjimą šiaip paskirstė: 36% pačiai Austrijai, 42% Čekijai, ir likusią dalį, beje, 22% Italijai ir Jugoslavijai, taipgi Vengrijai 50%. Kadangi toje komisijoje kaip ir visur žymią rolę lošė francuzai, tai jų sėbrei Lenkijai visai nieko nepaskirta už atgrieb tą Galiciją, kuri irgi buvo dalia Austro - Vengrijos monarkijos.

INDIJONAI REIKALAUJA SAVIVALDOS.

Montreal, Kanadoj. Vadai indijonų giminės Caughnawaga įteikė raštą ministeriui indijonų reikalų, kuriame reikalaujama suteikt Kanados indijonams savivaldą tokioj formoj, kokią gavo Airija. Rašte išsireiškiama pasitikėjimas, kad jų reikalavimas bus išpildytas be kraujo praliejimo. Ten pat pasakyta, kad indijonams šiadieninės tiesos yra didele skriauda, kadangi jomis pasinaudojant kaskart vis daugiau jie yra apvagiami.

KAREIVIAI SAUGOJA KAPUS.

Brooklyn, N. Y. Laikraštis "Chicago Daily News" paskelbė, kad tulas S. Jones, jurininkas nuo laivo "Eddellyn", kuris dabar yra jau miręs, 1920 m. yra parsigabenęs dalį Rusijos ciesoriško vainiko su brangiais deimantais, ir tas viskas dabar yra jo kape palaidota. Valdžia dabar rengiasi atkast kapą ir persitikrint kiek tame yra teisybės. Kol kas bus, 7 ginkluoti kareiviai saugoja Cypres Hill Brooklyno kapus, kad kas menamasias brangenybes ne išvogtų.

TILTAS SU ŽMONĖM NUPUOLĖ Į UPĘ.

Kelso, Wash. Dideliame žmonių judėjime ant tilto skersai Cowilitz upę, tiltas nupuolė į upę su visais ant jo buvusiais automobiliais, veži mais ir pėksčiais žmonėmis. Sakoma, kad apie 100 žmonių tokiu budu pateko į upės vandenį. Iš jų keturių nesurandama; manoma, kad jie vandens tapo nunešti. Kitus išgelbėjo greitai pašaukta policija ir gaisrininkų eskadronas.

FRANCUZIJOS IR VOKIETIJOS PINIGAI.

New York, N. Y. Pairus priemerų konferencijai Paryžiuje, ir Francuzijai ėmus rengtis laužtis Vokietijon, biržoje nupuolė kaip Vokietijos taip ir Francuzijos pinigų kursas. Dabar vokietijos 100 markių skaitoma už $1.15, gi Francuzijos šimtas frankų už $6.92. Tokiu budu aišku, kad Francuzijai gerovė nelemia, nors ir Vokietija jos laukt negali.

PREZIDENTAS VETAVO EMIRATURŲ BILIŲ.

Washington, D. C. Prezidentas Harding uždėjo savo veto ant kongreso perleisto biliaus, kuriuomi užgirta išmokėjimas emiraturų našlėms po buvusių kareivių civiliškoje ir Meksikos karėse. Prezidentas patėmija, kad tas reikalauja po $100,000,000 kasmetai, kuriuos surinkt parsieitų tik mokesčiais nuo šalies gyventojų, kurie ir taip jau neša gana sunkią naštą.

KALTINA KLAUNUS PADEGIMUOSE.

Winnipeg, Kanadoj. Čia plačiai įtariama Ku-Klux Klanų organizacija padegimuose katalikiškų įstaigų. Nors čia dar šita organizacija ne egzistuoja, tai vienok manoma, kad jos simpatizatoriai atlieka nedorus darbus, degindami Rymo katalikų bažnyčias, mokyklas, ir kitas įstaigas. Ikišiol šitų įstaigų Kanadoj, Quebeco aplinkėse, sudeginta 12. Pastaruoju laiku sudegė parapijinė mokykla St. Boniface.

IŠSIPILDĖ PASAŽIERĖS SAPNAS.

Macon, Ga. Jonė Cassidi, keliaudama "Jacksonville - Chicago" geelžinkeliu į Selbiville, sapnavo, kad trukis iššoko iš bėgių. Sapno išgasdinta atsibudo ir ėmė pasažierus kelt iš miegų, liepdama rengtis, nes netrukus ištiks katastrofa. Niekas jos neklausė ir subarė ją dar kiti už ardymą ramumo. Netrukus trukis iššoko iš bėgių ir katastrofoj tapo sužeista 24 pasažierai.

PAŠOVĖ ČEKIJOS MINISTERĮ.

Praga, Čekijoj. Lipant automobilin ministeriui A. Rasin, prie jo prisiartino vienas apsaugos bendrovės samdininkas ir išsitraukęs revolverį paleido į ministerį du šuvius, kuriais pastarasis tapo pavojingai sužeistas. Užpuolikas J. Supa ant vietos tapo areštuotas. Jis aiškinasi, kad keršijo ministeriui užtai, jog jis stengiasi sumažint valdininkams algas (Rasin yra valstybės pinigynų ministeriu).

BUVĘS GENEROLAS JIEŠKO DARBO.

Seattle, Wash. Laivu "Iyo Maru" atplaukė čia Aleksandra Ivanov, buvęs rusų kariumenės generolu prieš pat Rusijos revoliuciją. Jis labai apiplyšęs ir suvargęs, dabar iš žodyno ir kitokių rankvedžių mokinasi angliškos kalbos, kad galėtų jos kiek pramokęs pasiieškot darbą, idant užsidirbus parsikvietimui savo pačios, kurią jis paliko Chinijoj.

Vėliausios žinios.

Francuzai nelaukdami 15 Sausio, užima **Essen** miestą 10 d. Sausio.

Louisianoj Areštuota keli klaunai už užpuolimus ir žudystas.

Naujoj Anglijoj nupuolė daugybė sniego, kuris sutrukdė trukių bėgiojimus ir telefonų ir telegrafų komunikaciją.

IŠ DARBO LAUKŲ.

—Worcester, Mass. American Steel & Wire Co. darbininkai pirks 2000 firmos šėrų, po $107 kiekvieną. Pernai 1,500 darbininkų pirko $1,500 šėrų po $84.

—Haverhill, Mass. Toplift Mfg. firmoj sustraikavo 300 darbininkų. Jie reikalauja gražinant algas, kokios buvo mokama pernai; buvo mokama 28 dol. per savaitę, dabar kompanija paskyrė $25.

—Pawtucket, N. J. Jenckes Spining Co. verpykla, kurioje dirba 4000 darbininkų, uždaro fabriką ir mašinas išgabens į Kanadą ir šiaurinę Karoliną, nes išdirbystė čia ne apsimoka.

—Lynn, Mass. Lynn Shoe korporacija rengiasi netrukus sulaikyt darbus ir fabrikus perkelt į Lowell, Mass. kadangi ant vietos darbininkai perdaug įsivyravo ir nenori kompanijai nusileist.

LAIŠKAI IŠ LIETUVOS.

Nuo musų speciališko korespondento J. K. L.

Naujų pinigų—litų—įvedimas.

Nuo Spalio mėn. 1 dienos (1922 m.), Lietuvoj pasklijo nauji, tikrai lietuviški ir Lietuvos valdžios išleisti pinigai "litai". Ikišiol Lietuvoj buvo vartojami dar vokiečių išleisti okupacijos metu pinigai "ostai." Ostai buvo lygųs vokiečių markėms savo vertybe ir kursu, ir pradėjus, praeitų metų pavasaryj kulvartais krist vokiečių markės kursui, krito drauge ir ostų kursas, darydamas Lietuvai milžiniškus nuostolius, ir kas pikčiausia, visai be jokios kaltės ir priežasties iš Lietuvos pusės. Kad krito vokiečių markės kursas, tai yra visai suprantamas daiktas, nes viena, vokiečiai patys tyčia stengėsi puldyt savo markės kursą, kad tuom budu atsikratyt nepakeliamų, jiems uždėtų santarvės karės skolų išmokėjimo, o antra, išmesdami kasdien milijardus naujai atspausdintų savo markių, kurias mainė į svetimus pinigus, kad padaryt ir kitų šalių piliečius savo finansinių interesų šalininkais ir pasinaudot jų pagelba Versaliaus taikos sutarties nuvertimui. O kad turėjo krist Lietuvos pinigai, tai buvo visai nesuprantama, nes Lietuva naujų pinigų nespaudė, valstybės biudžetą kasmet pasekmingai suvesdavo galas su galu, produktų išvežimas iš Lietuvos perviršindavo įvežimą ir Lietuvos turtai didėjo, nes Lietuva pradėjo atsistatyt po karei ir jos gyvenimas ėmė įeit į normališkas vėžes, o jeigu vis dėlto neišvengė kritimo, tai tik dėlto, kad iktol vis dar negalėjo atsivaduot nuo ryšių su nelaiminga vokiečių valiuta.

Pirmieji bandymai.

Jau 1919 m. buvo daryta miginimų atsivaduot nuo osto pinigų ir buvo pradėta kalbint vokiečiai dėl to dalyko. Bet tie pirmi mėginimai nuėjo vėjais, nes Lietuvos valdžia tuomet perdaug turėjo užsiėmimo savo šalies gynimu nuo bolševikų, Bermonto ir lenkų. Ir kitais dviem metais buvo mėginama rupintis ostų likvidavimo klausimu, bet vis be vaisių, nes vokiečiai iš vienos pusės stengėsi ostus palikt Lietuvoj, kad turėt sau ištikimą pirkėją, o iš antros ir Lietuvos ekonomikų tarpe gana buvo aptuštinta, kurie dėl augšto vokiečių markės kurso, palyginant pav. su lenkų marke, nesiskubino galvot dėl ostų likvidavimo. Tik praėjusiame pavasaryj, šuoliais pradėjus krist markei, buvo pakviesta vokiečių delegacija į Kauną, derėtis dėl ostų likvidavimo.

Nesisekančios derybos.

Einant Kaune toms deryboms, Kovo mėn. (1922 m.) Lietuvos valdžia patiekė ostų likvidavimo klausimą vokiečiams tokioj formoj: Jie išperka ostų pinigus iš Lietuvos, kurių jų pačių prisipažinimu, buvo išleista išviso 1 milijardas ir apie 600 milijonų tuom kursu, kuriuom ėjo vokiečių markė osto pinigų išleidimo metais, butent 1916 metais, tai yra apie 8 markes už šiaurinės Amerikos doliarį, įskaitant čia emisijos pelną ir net karės nuostolius ir nuapvalindama tą sumą iki 5 milijardų vokiečių markių tuomlaikiniu kursu, butent apie 200 markių už šiaurinės Am. doliarį. Vokiečiai, kaip sakoma, pastatė akis išgirdę tokią sumą ir pasiulė prieš Lietuvos valdžiai ištraukt os tus iš apyvartos ir dar apie 80 milijonų popierinių markių už emisijos tiesą, bet ir tai tik tuomet, jei Lietuva pirmiau pasirašysianti su jais prekybos sutartį, kuria turėjo but užtikrinta vokiečių produktams ir kapitalui viešpatavimas Lietuvoj. Lietuvos valdžia su apmauda atmetė tokį vokiečių pasiulymą ir darė visa, kad pradėt naujas derybas palankesnėmis Lietuvai išlygomis. Bet vokiečių užrubežių ministerijoj į Lietuvos reikalavimus tuo atžvilgiu buvo atsakoma atsiprašinėjimais, kad nėsą laiko derybom, kad specialistai esą kitur užimti ir tt. Ir tuom pat laiku Lietuvai buvo pakišta vėl pasiulymas iš vokiečių pusės, nuvest vietose rubežius tarp Lietuvos ir Vokietijos senu Rusijos Vokietijos rubežium nuo Vištyčio iki Palangai, kuom buvo norima atimt Lietuvai galę prisiimt Klaipėdos krašto prisijungimą, jei to krašto gyventojai to panorėjo. Čia pradėjo aiškėt, kad vokiečiai nenori likviduot savo ostų Lietuvoj ir nori laikyt Lietuvą piniginėj priklausomybėj nuo savęs dar ir dėl kai kurių politiškų priežasčių ir parubežių klausimų.

IŠ LAIKRAŠČIŲ.

Luokė. Jau daugiau metai laiko kaip čia siaučia plėšikų gauja, pasivadinusi "svieto lygintojai". Jie yra nužudę ar bent dešimts žmonių Apiplėšimai beveik kas nakt atsitinka. Šaika susidaro iš dešimts- penkiolikos žmonių, kurie turi savo lizdą Ilgšilalės miške. Žmonės taip įbauginti plėšikų, kad nieko neveikia prieš juos, ir ne išneša jokio skundo. Net pati milicija pasislepia, kuomet jie pasirodo. Vienas ukininkas, Borusevičius, per kiek laiko stengėsi juos išnaikint, bet vienas iš gaujos netikėtai nušovė jį viduryj miesto, ir pabėgo, niekeno nesulaikytas. Matyt, valdžia nelabai rupinasi piliečių apsauga.

Kaunas. Universitetas, neseniai įkurtas, suteikia daug džiaugsmo, bet jau pasirodo ir nesmagumai. Žydeliai studentai, užpludę universitetą, pradeda statyt savo reikalavimus, butent, kad žydų kalba butų vartojama greta su lietuvių, remiantės demokratiškumo ir lygybės dėsniais. Žydų reikalavimus palaiko net ir kaikurie lietuviai studentai.

ĮVAIRIOS ŽINIOS.

FRANCUZIJA UŽGRĖBS VOKIETIJOS GIRIAS.

Paris, Francuzijoj. Francuzijos valdžia pagamino naują porjektą atlupimui iš Vokietijos dalies kontribucijos, tik reikia dar, kad jį pripažintų kitos talkininkų valstybės. Francuzija nori užgrėbt Vokietijos girias ir iš jų prisigabent sau medžių "nuteriotos Francuzijos atstatymui", imant po tam tikrą skaitlių rastų kas metai.

ŠALO IR ALKO PER TRIS SAVAITES.

Halfax, Naujoj Skotijoj (Kanada). Suvienytų Valstijų laivas "West Haven" į šitą prieplauką partraukė kitą Š. V. laivą "West Hardway", kuris atstume 500 mylių nuo čia ledų tapo sugadintas ir per tris savaites išbuvo jurėse. Jo įgula per tą laiką kentė jurių audras, šaltį ir badą, nes viską kelionėje jau buvo išbaigus.

PASTIPO SENIAUSIA KATĖ.

Billings, Mont. Grower Sample šeimynoje pastipo katė 24 metų ir trijų mėnesių sena. Tai buvo seniausia katė Suvienytose Valstijose. Dėl senatvės ji jau nieko negalėjo ėst, tad maitinama buvo tik kondensuotu pienu. Beveik visą gyvenimą ji praleido ant trukio, geležinkelio tarnų globoje.

VARDUVĖS BE JOKIŲ ENTUZIAZMŲ.

Washington, D. C. Ekspreziden tas Woodrow Wilson šventė savo šešiasdešimts šeštas varduves, be jokių entuziazmu, kaip kad kitais metais budavo netruksta svečių ir dovanų. Dabar jis savo varduvių dieną praleido tykiai, ramiai, apart to, kad atlankė keli vietiniai jo seni pažįstami ir daugiau nieko. Tai ne praėjusieji laikai, kada ilgai buvo atmenami garsųs žmonės.....

SUĖMĖ LAIVĄ SU GINKLAIS.

London, Anglijoj. Angliškas mušio laivas "Venomous" arti krašto jurių link Airijos, sugavo Suvienytų Valstijų laivą, gabenantį daug šautuvų ir amunicijos. Nors ir nesakoma, vienok yra manoma, kad šis laivas slapta gabeno ginklus Airijos dezertams.

LIETUVOS KUNIGŲ VARGAI.

"Lietuvoj" tulas Varunas rašo, kad steigiamas seimas patvirtino algų nustatymo dvasiškijai įstatymo pakeitimą, sulyg kurio parapijos klebonai, atsižvelgiant į parapijos klesą, gauna nuo 30 iki 20 litų per mėnesį. Filijalistai gauna 20 litų ir vikarai 15 litų. Be šio atlyginimo, gaunamo iš valstybės iždo, kunigai nusistatė sau taksą už įvairias atliekamas apeigas, kuri ir paskelbta "Ganytojo" Nr. 10 Seinų ir Žemaičių vyskupijų dvasiškijai. Įeigų taksa privaloma

LUCKY STRIKE CIGARETTE
GERIAUSI CIGARETAI!!

Seinų vyskupijai atrodo taip:

1. Skaitytinės mišios 3 litai, giedotinės 5 litai.
2. Ekzekvijos 10 litų.
3. Laidotuvės su vienomis mišiomis, pasitikimu pas šventorių ir nulydėjimu į kapus 15 litų.
5. Užsakai 3 litai.
6. Jungtuvės su mišiomis 30 litų.

Nors šita taksa vadinama "privaloma", bet ten pat minima ir apie brangesnes laidotuves ir minimas pavyzdis, kad klebonas už laidotuves su dvejomis mišiomis gali imt ir 100 litų (žinoma ir daugiau), kas žinoma, kur kas netinka "taksai".

Iš taksos, kur kalbama apie pasidalinimą pelno tarp klebonų ir vikarų, matyt, kad didžioji tų pelnų dalis tenka klebonams—vikarai gauna sulyginamai trupinius. Pav., jei klebonas už laidotuves ima 100 litų, tai vikaras gauna tik 10 litų ir 50 centų.

Savo intencija laikyt mišių vikaras gali labai mažai: per dvi savaiti prideramų vikarams atostogų metuose, tomis dienomis, kai nėra nė laidotuvių, nė jungtuvių su mišiomis, nė iškilmingų mišių ir dar kai kuriomis dienomis. Žinoma, tokių dienų pasitaiko mažai. Jeigu vikaras šventina laukus, tai javai, šiaudai, šienas klebonui, o pinigai ir kiti dalykai vikarui. Gauti daiktai kalėdojant irgi daugumoje tenka klebonams. Bendrai sakant, klebonai vikarus išnaudoja pusėtinai, bet tai nereiškia, kad vikarai mažai "gautų" ir vargą vargtų. Viena, vikarai atsigriebia už "Sveika Marijas", antra—jie gauna dykai iš klebono valgį ir kurą. Tuom budu gaunamoji iš valdžios alga, mokestis už mišias, dalis gaunama iš klebonų už įvairias apeigas ir k. liekasi vikarui šiaip išlaidoms.

Nors męs nėsame linkę pavydėt kunigams jų pelno, bet kadangi jie nuolatos verkšlena ir skundžiasi dėl menkų įeigų, tai įdomu bus apyčiupai suvest, kiek jie to atlyginimo gauna. Pirmiausia vikaras:

Už mišias jis gauna vidutiniai po 4 litus. Į mėnesi 30 d. X 4 l. bus 120. Už paprastas laidotuves jis gauna po 2 litu; už brangesnes laidotuves gauna tam tikrą nuošimtį iš bendro mokesčio, klebonui. Pavyzdin: už laidotuves, už kurias klebonas gauna 100 litų—vikarui dar tenka 10 l. 50 c. viso apie 12 l. Padėkim, kad tokių laidotuvių į mėnesį vienam vikarui teks 5, tai pelno bus 12 l. X 5 gaus 60 l.

Už jungtuves vikaras vėl gauna po 2 litu ir dar nuošimtį iš bendro mokesčio. Tegul čia jie gaus tik 20 litų per mėnesį. Tokiu budu susidarys į mėnesį:

1. Iš valstybės iždo	15 l.
2. Už mišias	120 "
3. Už laidotuves	60 "
4. Už jungtuves	20 "
Viso	215 l.

Be šių 215 litų, vikaras dar turi pelno iš laukų šventimo, kalėdų, poterių, krikštų ir šiaip dovanų. Pridėję prie to veltui gaunamą iš klebono valgį, kurą, butą ir pavertę viską pinigais gausime tokią sumą, dėl kurios nevertėtų kunigams skųstis, tuom labiau, kad čia išvestoji suma yra minimum suma.

Kiek pelno į mėnesį klebonai gauna, sunku sugaudyt, žiurint į "taksą', atrodo, kad jų įeigos keliatą kartų perviršiją vikarų įeigas. Tiesa, jie turi ir išlaidų vargoninką ir kitus bažnyčios tarnus užlaikant. Tik vėl žinoma, kad zakristijonus ir vargoninkus išlaiko beveik vienos parapijos. Taip, vargoninkai už giedotines mišias gauna iš kunigų 50 c., už ekzekvijas su mišiomis 75c., už iškilmingas laidotuves 1 l. ir 50 c. ir tt. Zakristijonams klebonai vėl beveik nemoka. Bažnytinių rubų skalbimas, smulkus remontas ir kitos smulkios išlaidos apsimoka iš rinkliavų, daromų šventadieniais.

Pagaliaus, klebonai turi pelno dar iš parapijų raštinių. Taip taksoje už gimimo metrikų surašymą nustatyta 1 litas, mirimo 1 l., vedimo 1 litas, už metrikų akto ištrauką 50 centų, už pilną akto nuorašą 2 litu ir už surašymą liudijimo, kur metrikų knygos sudegę, 2 litu.

Žodžiu sakant, Lietuvos kunigų atlyginimas pusėtinas. Iš jo galima labai gražiai gyvent. Verkšlent nėra ko.

KOMP. M. PETRAUSKO KONCERTAS.

Rengdamasis pavasaryj apleist Ameriką ir keliaut tėvynėn, musų gerb. komp. Mikas Petrauskas, rengia visą eilę koncertų, kad dar kartą, galbut paskutį, aplankius visas Lietuvių kolonijas Amerikoje, kad davus lietuviams progą dar kartą išgirst jo dainavimą, o ypač atsisveikint su Amerikos lietuviais kuriuos jisai taip pamėgo laike savo buvojimo Amerikoje.

Komp. Miko Petrausko išvažiavimas Lietuvon bus nemažas smugis mums, Amerikos lietuviams. Kokia didelė spraga liks musų amerikiečių dailos ir muzikos dirvoje!!! Daugiausia jo pasiges mokiniai, kurių jisai taip daug turėjo ir kurie jau šiadien muzikoje toli pažengę. Iš jų vieni jau koncertuose su pasisekimais dainuoja, kiti horus mokina — vadovauja.

Psaiges jo dainų ir dainavimo pati Amerikos lietuvių liaudis. Viską tą suprasdamas komp. M. Petrauskas ir rengia koncertų maršrutą. Nepamirš jis ir mųs, Worcesteriečių, nes męs jam gana artimi. Jisai čia kelis metus darbavosi. Jisai pagelbėjo suorganizuot Aušrelės horą, ir buvo jo pirmu mkytoju ir neatsižvelgiant ant sunkių aplinkybių, surengė keliatą koncertų, pastatė keliatą gražių operečių.

Worcesteryj koncertui skiriama 4 d. Vasario, kuris įvyks A.O.H. svetainėje. Su juom dar dalyvauja keliatas žymių Naujosios Anglijos artistų, kaip tai: V. Putvinskaitė—soprano, A. Bačiulis—basso, J. Pruselaitis — smuikininkas ir vietiniai: J. Mitrikaitė—soprano, J. Dirvelis—smuikininkas ir Aušrelės vyrų oktetas, kas aišku kad programas bus gana įdomus ir didelis. Galima spręst, kad worcesteriečiai atsilankys kuoskaitlingiausia į koncertą, nes tai paskutinis atsisveikinimo koncertas musų gerb. komp. M. Petrausko.

Tikietai jau parsiduoda pas Aušrelės narius ir "Amerikos Lietuvio" administracijoj. **B. Mingilas.**

Vakarinė mokykla lietuviams. Miesto mokyklų direkcija atidarė vakarinę mokyklą prie Cambridge gatvės, lietuviams, kuria gali pasinaudot lietuviai Cambridge ir žemosios Millbury gatvių aplinkių. Lekcijos tęsiasi nuo 7 iki 9 val. vakarais.

KAS SKAITO "AMERIKOS LIETUVĮ" TAS VISKĄ ŽINO.

Viešųjų mokyklų amerikonizacijos skyrius nuo 1 d. Gruodžio ateiviams patarnavo: Suteikė pilietybės 134 patarnavimus, 53 patarnavimus prie pirmųjų popierų, 325 patarnavimus prie antrųjų, parupino 9 afidavitus imigracijos reikaluose, 2 bankų reikaluose, 1 pramonės, 1 susižeidimuose, 1 darbų, 1 vertimų, 14 pasiskundimuose, 49 įvairių informacijų, 4 notariškų patarnavimų, 15 pilietybės ir angliškų klesų patarnavimų. Viso atlikto 618 patarnavimų, 27 tautų žmonėms. Patarnavimai suteikiama dykai, 12 No. kambaryje miesto rotušėje, serados rytais, ir pėtnyčios vakarais nuo 5 iki 8 val.

Thomas F. Power
Worcesterio viešųjų mokyklų supredento padėjėjas.

Ar Jusų Kudikis Turės šiuos Smagumus?

Gamtos patvarkyta, kad kudikis gyventų, bet jo laikymasi gyvu nėra vienatinis dalykas ką reikia svarstyt. Kad tinkamai tarpti ir išaugti į sveiką ir vikrų subrendimo amžių kudikis turi gauti tinkamą maistą, atsakančias drapanas ir tinkamą priežiurą, o į tą įeina ir užlaikymas jo smagiu bei švariu ir aprupintu su pertekliu gryno sveiko oro.

Kudikiai maitinami Borden's Eagle Pienu paprastai geriau tarpsta ir rodo geresnį kuno suaugimą, negu kuomet jiems duodama kitas kuris pavaduojantis maistas vietoje gamtos parupinto.

Eagle Pienas išaugino daugiau kudikių į stiprius ir sveikus vyrus bei moteris, negu visi kiti dirbtini maistai sykiu sudėti. Jį rekomenduoja gydytojai visur dėlei jo kokybės ir vienodumo.

Duokit savo kudikiui atsakančią progą gyvent, but sveiku ir laimingu, kad jis galėtų džiaugtis smagumais sveiko, linksmo kudikio, ir galėtų aprupint vėliau save, o gali buti ir tėvą bei motiną.

Jei jusų kudikis neauga į svorį, verkšnoja ir nerimsta, gali but tas maistas, kurį jam duodat jam netinka. Pradėkit nuo šios dienos vartot Eagle Brand Pieną. Išpildykit kuponą šio paskelbimo ir prisiųskit, o gausit dykai pamokinimų savo kalboje kaip jį vartot.

THE BORDEN COMPANY,
Borden Building, New York,

KUPONAS
Pažymėk kryželiu ko nori:
Penėjimo Instrukcijos — Kudikių Knygą
Pavardė .....
Adresas .....
....
(Lithuanian)

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

— by —

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Yearly subscription: In United States — $2,50
In Foreign Countries — $3,00
Single copies — 5 cents,

Advertising rates on aplication.

AMERIKOS LIETUVIS

Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas

— per —

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose — $2,50
Kitose valstybėse — $3,00
Pavieniai egzemplioriai — 5 centai.

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata tur. but apmokėta iš augšto.

Entered as Second Class matter September 29 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, ander the Act of March 3 1879.

ANGLIAKASIŲ STRAIKO PASEKMĖS IR NEPRIEINAMAS JŲ GALAS.

Pernykštis angliakasių straikas davė pasekmes, dėl kurių bedarbės privargino pačius angliakasius, paliko kelis milijonus doliarių anglių kasyklų savininkų kišeniuose ir šalies gyventojus pastumė į kuro badą, kuriam galo nesimato ir jo nesitikima.

Angliakasiai per praėjusią vasarą neturėjo darbo ir dėlto daugelis jų atsidurė skurde. Per tą laiką kasyklų savininkai nereikalavo darbininkams mokėt algas ir tuomi sučėdijo milijonus doliarių, o dabar miestuose žmonės kenčia šaltį negaudami kuro. Kada ėjo straikai, tai daugelis net pačių straikuojančių darbininkų manė, kad prisiartinant žiemai kasyklų savininkai bus priversti taikytis su reikalaujamomis išlygomis, o kadangi iki rudeniui anglių perteklius išsibaigs, tai prasidėjus darbams bus skubinama prikast anglių ir todėl darbai eis net švilpdami, o tas turės atlygint visus darbininkų nuostolius. Vienok tas viskas išėjo kitaip. Kasyklų savininkai net ir žiemai jau prisiartinant, nesiskubino taikytis, net kol valdžia įsikišo ir privertė pradėt darbus, kad prigamint kuro besiartinančiai žiemai. Prasidėjus darbams kasyklose darbai visgi kaip prieš straiką, taip ir dabar, leista tik iš dalies. Darbininkai dirba tik dalį laiko, ir nors gauna šimtines algas, tai vis gi paskaičius savaites ir dienas, jie gauna labai mažai, taip kaip ir pirmiau kad gaudavo. Ir nė anglių neprigaminus kiek reikia, nė darbininkams nieko nepelnius, artinasi Kovo mėnesis ir jau kalbama apie naują kasyklose pertraukimą darbų, nes valdžiai pareikalavus, darbai kasyklose paleista tik per žiemą ir paskui vėl bus deramasi tarp angliakasių ir kasyklų savininkų.

Ir kada tokios komedijos improvizuojama, šalies gyventojai vargsta, nes nėra kuro. Miestų, valstijų ir federališki komisoriai dirba, kad kuro žmonės turėtų, bet tas jų darbas tik ir žymus tuom, kad suskaitoma vagonai atvežamų anglių į miestus. Pardavėjai lupa didelias kainas už ¼ ar ½ tono anglių kokias nori, ir tai ne už anglius, bet už paprastus akmenis, kurių pečiuje kiekybė nė kiek ne pasikeičia, nes kiek jų supilama, tiek ir išsemiama. Apart to dar žmonės ir nemažai suvadžiojami. Pardavėjai savo kantorose ant langų prisipylę anglių pavyzdžių, lyg erzindami žmones, sau ramiai sėdi ir žiuri per langus į bėgiojančius gatvėse automobilius, bet kuomet žmonės įeina prašyt anglių, jie neprima užsakymus. Jau bent šitoki suvadžiojimai turėtų but uždrausti. Jeigu pardavėjai neturi anglių parduot, tai tegul užsidaro. Kam reikalinga erzint tuos, kurie ieško to kas jiems reikalinga? Dargi laikas nuo laiko parduodama bitumino angliai, bet tai jau tokį, kokius kasyklose leidžia su vėjais, kadangi jų niekas ne naudoja, nes sumaišyti su žemėmis ir degančios medegos juose beveik jokios nėra. Laikas nuo laiko kuro komisijos viešai skelbia pasargas kad žmonės naudotų bituminą, bet ne uždraudžia nieniekam antracitą naudot taip vadinamuose boileriuose ir fanasuose.

Žmonės ginasi kaip galint ir gal šiaip taip žiemą perkęs. Bet su Kovo mėnesiu angliakasiai vėl pertrauks darbus, ir vadinamas straikas vėl gali tęstis per vasarą, tad kitą žiemą gyventojai gali susilaukt dar skaudesnio likimo. Ir taip to anglių krizio galas nematomas. Jeigu prie dabartinių aplinkybių kiltų naujas angliakasių straikas ir jis nusitęstų taip pat ilgai kaip praėjusioj vasaroj, tas atsilieptų ir ant pramonės, kadangi fabrikai naudojanti garo jiegą, turėtų jos pritrukt ir darbus pertraukt, ypač rytinėse valstijose, kur bituminas dėl tolumo negali but užtektinai atgabenamu ir dėl tų pačių priežasčių perbrangiai parsieina.

Nematant galo šitam kriziui, žiurintieji ateitin mano, kad butų geriausia jeigu anglių kasyklas paimtų valdžia, jei ne federališka, tai bent valstijų, ir tada butų kiek saugiau. Vienok yra ir nuomonių, kad valdžia vargiai dalykus galėtų pagerint, kadangi visko brangimas spiria darbininkus reikalaut didesnių ir didesnių algų, o algas keliant vargiai ir valdžia norėtų visus reikalavimus pildyt, ir kasyklose darbus leist visu bėgiu, o jei taip ir butų, tai tik tulam laikui, ir anglių tuomlaik pagaminus užtektinai, taip pat turėtų darbus pertraukt kaip ir privatiškos kompanijos.

Mylimas žmogus.

Miestelyje Rouge, Lousianos valstijoj, prieš tulą laiką gyveno medicinos daktaras B. M. McKoin. Jis buvo visų lygiai mylimas, kadangi rupinosi savo gabumais patarnaut kiekvienam, ne atsižvelgiant į tautą, rasą, tikybą ir luomą. Net negrai, kurie ten baltodžių yra visur persekiojami, pas jį buvo lygiai su baltodžiais. Vėliaus tas pats daktaras buvo išrinktas miestelio majoru, kurio pareigas jis eidamas padarė visą eilę naudingų reformų ir tuomi vieti niams gyventojams dar daugiau pasitarnavo. Tik neseniai jis kažinkur dingo, kuomet prie La Fourche ežero prasidėjo teroras ir kuriam McKoi stengėsi užtaškuot kelią.

Dabar Baltimorėje tas pats McKoi tapo areštuotas, ir vietinės valdžios yra kaltinamas nužudyme dviejų žmonių, kurių lavonus prieš kalėdas išmetė La Fourche ežero vilnys. Areštuotasis prie kaltės neprisipažysta, bet Marylando valstijos valdžia jį vistiek laiko kalėjime ir laukia Lousianos valdininkų atkeliaujant jį parsivežt, net atsisakant jį paleist kad ir po didžiausiu užstatu. Baltimorės teisėjas Gotter ir daktaras Young butinai geidė jį paliuosuot, užstatant užstatą kokio tik teismas reikalautų, bet jiem atsakyta. Iš Mer Rouge telegrafu Central Saving & Trust banka pasiulė užstatą, kad ir didžiausį, bet ir tas pasiulymas atsakyta.

Dabar Mer Rouge gyventojai su nekantrumu laukia pargabenant jų mylimą McKoi ir žada įvairiais budais kovot už jo paliuosavimą, nes yra įsitikinę, kad jis nėra papildęs jam primetamą prasižengimą.

Ir vėl Fordas.

Šiadien automobilių išradėjas H. Fordas, tai lyg koks dievaitis tarpe praėjusių amžių tamsiųjų žmonių. Ką jis tik pasako, tai visur jau ir kalbama apie tai, ir giriama ir teisingu pripažįstama tą ką jis pasakė, be atsižvelgimo net kaip gretai jis pasako. Jau gana daug jo "sveikų" patarimų ir reikalavimų praskambėjo laikraščiuose ir legisliaturose, ir niekur jo tie patarimai neprigijo. Dabar vėl vienas "sveikas" jo patarimas suskambėjo. Jis turėdamas reikalą Bostone, atsilankė čia neseniai. Dar į vietą ne nuvykus, Back Bay stotyje, jo privatiškame vagone apspito jį laikraščių reporteriai su fotografavimo aparatais ir knygutėmis rankose, kad išgavus jo ir iššiurą ir gyvą žodį. Paklausus Fordui ko jie nuo jo nori, beveik visi atsiliepė, kad nori gerų patarimų...

Ir Fordas gero patarimo jiems nesigailėjo. Nieko nelaukęs jis tuojau pasakė pamokslėlį, sulyg kurio reception areštuota, bet vis jieškota daugiau kaltininkų. Bejieškant didesnių ir kaltesnių, Lenkijoj susekta tulą kalvį, Lindelfeldą, kad tas dalyvavęs ekspliozijos surengime ir paskui pabėgęs Varšavon. Po daugeliui ceremonijų su Lenkijos valdžia, nuvykę ten detektivai žydelį dar savotiškai ištyrę, parsigabeno jį į Suvienytas Valstijas. Bet kliutis! Čia veikia ateivybės įstatymas, kuris pargabentą kalvį ne leidžia išlipt Suvienytų Valstijų sausžemin. Detektivai prisispyrę aiškino imigracijos valdininkams, kad jis yra čia prasikaltęs, ar bent gali išduot tikruosius kaltininkus, bet imigracijos valdininkai tiesiok atrėžė, kad jį ne įleis, nes jis policijos buvo jieškomas kaipo suokalbininkas, o suokalbininkai čia negali but įleidžiami ir tiek. Ir tulą laiką žydelį palaikius kvarantinoj, deportuota jį atgal Lenkijon, kaipo nepageidaujamą elementą. O išlaidas jo gabenimo, deportavimo ir detektivų keliones, valdžia turi padengt.

Rinks carą.

Dar rudenyj buvo pasklidę žinios, kad Bulgarijoj atsibuvo suvažiavimas rusiškų monarkistų, kuriame kilo barniai už pretensijas prie Rusijos carų sosto, ir paskui viskas nutilo. Dabar Holandijos laikraščiuose pasirodė žinios, kad carienė, našlė (sesuo Anglijos karaliaus Edvardo VII) sušaukia kitą tokį monarkistų suvažiavimą Kopenhagoj. Suvažiavimas turi įvykt apie kalėdas ar naujus metus (grekų metskaitliaus). Suvažiuos visi užrubežiuose gyvenanti monarkistai, visokių pažiurų, kad susitart ir susivienyt, ir suvienytomis mintimis ką nors atsiekt. O atsiekimas tai išrinkimas caro, kuris skaitytųsi paveldėju Romanovų sosto. Kada caras bus išrinktas, tada ir suokalbiai prieš bolševikų valdžios egzistaciją bus našesni ir nuosėklesni, nes dabar veikiant pasiskirsčius, pasirodo, kad nieko atsiekt negalima.

Kandidatais į carus yra didis kunigaikštis Nikalojus (buvęs vyriausiu karvedžiu pradžioje pasaulinės karės), kunigaikštis Cirilius Vladimyrovič ir kunigaikštis Dimitras Pavlovič. Suvažiavime norima prikalbint kunigaikštį Nikalojų atsisakyt nuo kandidaturos ir leist "leimėt" vienam iš dviejų: Ciriliui ar Dimitrui. Tikimasi daug ginčų, bet ir tikimasi, kad kunigaikštis Nikalojus duosis perkalbėt ir nusileis, nepavydėdamas savo konkurentams "laimėt" caro įpėdinio vardą.

Nors laikas suvažiavimui skirta kalėdose ar naujuose metuose, ar apie tada, tai vienok jis galės įvykt visai kitais, netikėtais laikais, kadangi tas yra slaptybe ir slaptai jis įvyks.

Bėdos ir bėdos.

Vargiai yra pasaulyje kokių nors dalykų tiek daug kaip įstatymų! O tie įstatymai dargi kartais pasirodo ir labai juokingais. Štai apie prieš metus New Yorke prie Wall Street ištiko ekspliozija, kuri tuom laikų sukėlė piniguočių trusto tarpe didelį trukšmą. Kas tą ekspliozią surengė, nuokart niekam nebuvo žinoma, nors keliatas nužiurėtų ypatų tapo

Nenusisekęs šokis.

Kiekvienas mato krutančiuose paveiksluose ypatas šokinėjant taip, kad žiurovui kartais net nėra noro tikėt, jog žmogus galėtų taip šokinėt. Ir teisybė, kad nekiekvienam taip šokinėt yra lemta net iš išsilavinusių aktorių, o kad komedija to butinai reikalauja, tad tankiausia tokiuose šokinėjimuose tikruosius aktorius pavaduoja akrobatai. Bet kartais rizikuoja ir šiaip aktoriai, o rizikavimai ne visuomet nusiseka. Taip buvo ir krutančių paveikslų filmoj "Aplink pasaulį per aštuonioliką dienų". Aktorius J. Perkins turėjo iš orlaivio nušokt į bėgančio trukio vagoną, bet orlaivio vedėjas nepasuko orlaivį užtektinai arti, ir Perkins į vagoną nepataikęs nušoko šale vagono, ir nusilaužė abi kojas. Guli jis dabar ligonbutyje ir galbut mirs.

Pamišėlės auka.

Chicagoj policija susekė, kad tula Kozenski savo namuose laikė savo sunų, per septynis metus virvėmis pririštą lovoj, neduodant jam atsikelt. Nelaimingasis nugabenta į paviečio ligonbutį, daktarų pripažintas nepagydomu, kadangi jis per ilgą kalinimą jau yra nustojęs kraujo veikimo ir dėlto gyvybės palaikymas galutinai yra išsisėmęs.

Jo motina gavus proto nesveikatą įgijo baimę, buk sunus jos neturi proto ir todėl netrukus policija ateis jį iš jos atimt. Kad nenustotius sunaus, ji miegant jam priraišiojo jį virvėmis prie lovos, kad negalėtų atsikėlęs išeit laukan ir patekt policijai į rankas. Paskui lentomis užkalus kabmario duris ir langus, taip kalino jį per septynis metus, kol kaimynai sužinoję viską policijai išdavė. Pamišėlė motina tapo areštuota ir galbut bus išsiųsta į pataisos namus.

Išradėjai dauginasi.

1842 metuose patentų biuro vedėjas Washingtone rezignavo iš savo vietos paaiškindamas, kad šio biuro palaikymas daugiau ne užsimoka, nes viskas jau tapo išrasta ir daugiau nėra jame ką veikt. Bet jis klydo taip kalbėdamas, nes išradimai kaskart dauginosi ir šiadien to biuro vedėjas Robertson, skundžiasi, kad negali gaut užtiktinai darbininkų, ir dėl jų stokos naujų patentų išdavimai labai vėlinasi.

1920 m. paduota apie 102,-940 aplikacijų ant įvairių išradimų ir tada jau skaityta, kad daugiau išradimų vargiai kada nors galės but, bet 1921 m. jų buvo dar daugiau, nes 107,656, o 1922 m. Liepos mėnesyje buvo reikalavimų išduot patentus ant naujų išradimų net 113,597. Iš to aišku, kad nauji išradimai kaskart vis dauginasi ir jiems nėra galo.

Naujas automobilis.

Berlyne išrasta naujas automobilius, kuris viskuom skiriasi nuo šiadieninio, nes vieton bėgimo ant ratų, jis šliaužia kaip rogės. Apart to jis turi užpakalyje tam tikrą veleną, kuris besisukdamas savo žingsniais važį priverstinai varo kad ir prieš stačiausį kalną, neleisdamas slyst atgal pakalnėn. Prie to šitas automobilis, arba geriau sakant motorinės rogės, gali eit atbulos ir skersos. Jų ėjimui niekas negali pastot kelią, ir todėl jos gali eit per pusnynus, krantais ir skersai grabes, net per krumus, be jokių trukdymų. Greitume šitos rogės kelionę atlieka šešias mylias per valandą, arba dukart greičiau negu pėksčias žmogus.

Prašalino 25,000

Vokietijos komunikacijos minsteris Groener prašalino nuo geležinkelių 25,000 darbininkų, kas tarpe radikalų sukėlė didelį trukšmą. Jie tą aiškina valdžios žengimu prie panaikinimo aštuonių valandų dienos darbo ir apeliuoja į visus darbininkus, kviečiant juos kovon už savo tiesas. Pats Groener šį savo žingsnį aiškina, kad jis sumažino geležinkelių darbininkų skaitlių ekonomijos žvilgsniu, kadangi netvarkos laikais ten darbininkų beveik pusė pasidaugino, be jokio reikalo. Ir nuošio jis žada darbininkų laikyt tik tiek, kiek reikalinga, kad valstybei geležinkeliai apsimokėtų. Fabrikantai ir stambesni pramoninkai giria ministerį už tokį žygį ir pasižadėjimus.

LENKŲ laikraščiai paleido paskalą, buk Lietuvoj kokiu ten budu atsirado senas žmogus, dabar dirbantis Kauno bankoj, kuris yra didžiojo Gedimino ainis. Dabar Lietuvos rojalistai apie tą žmogų grupuojasi ir rengiasi įsteigt Lietuvos karaliją. Aišku, kad kaip visuomet taip ir dabar, lenkų paskalai yra iš kokios nors jiems neaiškios žinios išsunkti tik su pridėjimu rojalistų, apie kuriuos niekas Lietuvoj nieko nežino.

PHOENIXVILLĖJ, Pennsylvanijos valstijoj, vieną krautuvininką (Oberden) užpuolė daugybė žiurkių, kurios naikino jo krautuvėj parduodamus produktus, be jokio pasigailėjimo. Jis kitaip negalėdamas apsigint, nupirko žiurkėms nuodų už $3 ir tais bandė žiurkes išnaikint, bet žiurkės suėdė nuodus ir nė kiek nesumažėjo. Tada jis pasirupino didelį katiną, kuris žiurkes gabiai medžioja, bet iš nakties rado jis tik galus kojų. Reiškia, žiurkės papjovė ir suėdė ir katiną.

TURKŲ valdžia. Angoroj išleido įstatymą, kuriuomi verčiama kiekvieną vyriškį nuo 18 iki 25 metų amžiaus, vest pačią. Jeigu kuris apsilenks su šiuom įstatymu, tam bus atimta valdžios nuosavybėn vienas ketvirtdalis jo turto. Keliaujanti į užrubežį turi savo pačias pasiimt su savim, o jei iškeliautų palikę pačią namie, tai sugrįžt jam bus leista tik tada, kada užrubežyj vedęs kitą pačią, su ja sugrįš.

DES MOINES (Iowa valstijoj) policijos viršininkas išgalvojo naują baudą girtoukliams. Kiekvienas, kuris areštuojama girtas, pirmiausia nufotografuojamas ir paskui kišamas į kalėjimą iki išsipagiriosiant, ir kada paleidžiama iš kalėjimo, duodama "dovanų" jo paties paveikslas, kad pasižiurėtų kaip išrodė girtu budamas. Sako, kad tas daug gelbės, nes kiekvienas išsiblaivęs tokių paveikslų gėdisi.

SUVIENYTŲ Valst. pačtas apsižiurėjo, kad truksta daugybės maišų, kuriuose siunčiama siuntiniai į Europą, tad pasiuntė savo agentą tų maišų jieškot. Agentas nuvykęs į Rumuniją, Konstanzos pačte atrado 2000 tokių maišų su žyme "U. S.", kurie buvo naudojami kaipo divonai pridengimui negrįstos aslos. Nuvykęs į Varšovą ten tokių maišų atrado 75,000; iš jų kareiviai dirbosi sau autus.

"SANDARA" paskelbė pasekmes rinkimų Sandarai valdybos. Išrinkta pirmininku Jonas Liutkauskas, jo padėjėju N. Rastenis, sekretorium K. Paulauskas ir iždininku A. Ivaškevičius. Taigi, apart sekretoriaus, visi kiti išrinkta nauji. Tuom patim paskelbta ir Sandaros suvažiavimas, kuris atsibus šio mėnesio 25, 26 ir 27 dienose, Pittsburghe.

LIETUVOS Informacijų Biuras paduoda nežinia kokiu budu laibai suvėlytą žinią, kurią primenama, kad Belgija pripažino "de jure" Lietuvos valstybę. Tas gerai. Bet tie pripažinimai Lietuvos šiadien jau taip menku dalyku išrodo, kad žinios apie tai nepadaro jokio įspudžio.

GARSUS Vokietijos submarinas "Deutschland", kuris 1917 m. pernėręs Anglijos blokadą atnėrė į Suvienytas Valstijas, dabar Londone per akcioną tapo parduotas už $800. Nupirko jį viena francuziška firma, kuri jį panaudos viešoms parodoms.

PO MEDŽIU

Malonųs broliai ir sesers! Baltuoju sniegu pridengta žemė ilsisi lyg laukdama didės darbymietės, lyg rengdamosi prie ilgo ir sunkaus darbo ateinančios vasaros metu. Ir su ja męs lygiai silsimėsi varginami oro nepastovumu, audromis ir darganomis, o labiausia trumpomis dienomis; tamsyj keliame ir tamsyj gulame, pasidžiaugdami tik pačiais vidurdieniais, kada saulelė nors per ukanas prasišiepia ir dirstelia į musų gyvenimo langus, lyg kad norėdama persitikrint, ar męs dar gyvi, ar męs dar laukiame jos kaitriųjų dienelių, kurias netrukus ji žada pasauliui ir vėl parodyt.

Taip, męs dar gyvi. Ir gyvi netik krutėjimu, bet ir viltimis. Męs vis dar tikimėsi sulaukt ko tai geresnio, kas mus priverstų jaustis linksmesniais, smagesniais ir upe augščiau pakilusiais. Taip jaučiasi kiekvienas žmogus kaip ir šiaip gyvunas, kuris kruta, bėga ir trusiasi, kad ką nors susirast, kad ką nors susijieškot, jei ne rytojui, tai nors šiai dienai. Ir taip diena paskui dieną bėga. Ir taip kiekvienas gyvas daiktas savo gyvenimą leidžia lyg žaislams, valanda po valandai. Ir todėl gyvenimas niekam nėra nuobodus, ir kiekvienas nori gyvent kiek ilgiau.

Tik ne visų gyvenimas prie tokių aplinkybių yra vienodas ir ne vienokią turi vertę. Vieni savo gyvenimu neša naudą ir sau ir kitiems, kiti vieton tos naudos neša blėdi kaip sau taip ir kitiems, kurie turi su jais susidurt, arba kitaip sakant, turi turėt su jais reikalus. Pavelzdan imkime kad ir paprastus darbo žmones. Vieni jų sunkiai dirbdami diena iš dienos, savo uždarbiu aprupina savo namus, savo šeimynas ir dar sau šiek tiek užsičėdija, kad reikalui esant butų kuom atsigint nuo taip vadinamos "juodos dienos." Kiti tos pačios klesos žmonių gyvena visai kitaip negu pirmesnieji. Jie vieton savo sunkiai uždirbtą skatiką apkainuot, kad persitikrinus kaip brangiai jis parsieina, leidžia jį su vėjais, tai perkiojimui niekniekių, tai pragėrimui, tai prakaziravimui, tai vėl kitokioms tuštybėms, kurios žmogaus gyvenime yra visai nereikalingos.

Šitą eikvojimą savo uždarbio gal butų galima pavadint dalyku privatišku, jeigu jis paliestų vien tuos, kurie tomis tuštybėmis užsiima. Vienok tikrume yra kitaip, nes tas paliečia ir kitus. Toki žmonės, nesirupinanti savo ateičia, laikui bėgant tampa sunkenybe kitiems, nes pasitaikius kokiai nelaimei, arba ir senatvės susilaukus, kitiems parsieina jo likimu rupintis. Jeigu turi savo gerus ir kiek pasiturinčius gimines, tiems parsieina jį lygint, dengt ar maitint. Jeigu tokių žmonių nėra, tada valdiškos įstaigos jais turi rupintis, o toms įstaigoms užtai turi užmokėt kiti, nieko bendro su tokiu nelaimingu žmogum neturinti.

Šiadien męs rasime dar šimtus ir tukstančius tokių žmonių ir tarpe musų viengenčių. Męs skaitome laikraščius ir tankiai matome aprašymus musų viengenčių gyvenimo tulose kolionijose, ir beveik kiekviename tokiame aprašyme męs visada matome rašytojų apgailavimus, kad lietuviškosios visuomenės labui veikiama labai mažai arba ir visai nieko neveikiama, kadangi tą trukdo tuščias laiko leidimas visose nuo kasdieninio darbo atliekamose valandose. Tokiose vietose kad ir svarbiausiuose reikaluose nė tautos, nė abelnai visuomenės reikalui nėra davę paramos nė darbu, nė auka, kadangi toki žmonės dar ikišiol nėra įgiję supratimą kam jie gyvena; jie gyvena tik todėl, kad yra gyvi, o gyvais esant jiems aišku, kad gyvybės palaikymui yra reikalinga pavalgyt, tai ir viskas ką jie skaito savo butiniausiu privalumu. Kad gyvent žmonijos tobulinimui, tautos auklėjimui, kad duot pavyzdžius priaugančiai kartai, idant ta savo gyvenimu prisidėtų prie amžiais nuvargintos savo tautos, šiadien atgemančios ir einančios prie savo tikslo, jiems nėra žinoma, nėra suprantama. Tai labai senos datos toki žmonės, užsilikę dar iš tų laikų, kada musų veikėjai, tverianti draugijas, rengianti vakarus su programais, platinanti laikraščius ir kitaip besirupinanti tobulinimu savo brolių tautoje, buvo koliojami brostvininkais, melagiais, pagonais ir kitokiais netikusiais vardais. Tokių žmonių tais laikais buvo labai daug. Šiadien jų jau tik maži bureliai ir tai tik tulose vietose. Turėkime viltį, kad laikui bėgant, o gal ir labai greitai jų neliks visai.

Kad prašalinus tokį surukusį vaidinimasį musų tautiškame gyvenime, kad prisidėjus išnaikinimui tokių nelemtų papročių musų viengenčių tarpe, musų rupesčiu turi but tų atsilikusių brolių ir apsileidusių kulturoje, pritraukimas musų burin ir įkvėpimas jiems šviesesnių minčių. Mums yra žinoma, kad kiekvienas žmogus gema kaip vienas taip ir kitas, nieko nemokėdamas ir nieko ne išmanydamas, ir tik gyvendamas visko išmoksta. Musų tauta per amžius buvo temdoma svetimų globėjų, ir todėl nebuvo kam rupintis musų kultura, kol atsirado žmonės iš tarpo tų pačių, priverstinų vargdienių, kurie nesibijojo nė valdžios baudų, nė svetimujų gaivalų persekiojimų, bet dėjo savo pastangas, kad savo brolius privedus prie pažinimo savęs, prie supratimo, kuomi jie yra ir kuomi but privalo. Užtai ne vienam parsiėjo mirt be laiko ir net svetimoj šalyj, bet tas prasidėjusią švietimo sriovę ne nugniaužė. Kada musų broliai, aplinkybių prispirti turėjo apleist savo tėvynę ir apsigyvent svetimoje šalyje, kurioje ir šiadien gyvename, čia jie kurė savo gyvenimą, prie kokio jau buvo savo varginго gyvenimo ir svetimų prie vartų pripratinti. Jie čia apsigyvenę ir skurdo be jokios tikslo, be vilties, tik žinodami, kad reikia valgyt, o kad valgyt turėjus, ką, reikia dirbt. Ir nuo darbo atliekamas valandas jie sunaudojo tik prie kazirų, prie gėrimo ir kitokių, net gyvenimui pavojingų tuštybių, lygiai taip kaip ir šiadien dar vienoj kitoj kolionijoj bureliai musų viengenčių, kad gyvena.

Bet nieko nėrą amžino. Laikui bėgant ir čia atsirado pasišventę žmonės, kurie ėmėsi rovimo tamsybės iš savo brolių tarpo. Ėmė jie kurt draugijas, rengt laikraščius, ir kitaip platint šioki ir tokį supratimą tarpe savujų. Žinoma, toks darbas buvo begalo sunkus, nes mokinimas suaugusių ir tamsybėje surembėjusių vaikų yra sunkiausiu darbu. Tad nuokart ir prisitaikant prie aplinkybių, ėmė daug laiko kol atsiekta tikslas, kurio vaisium yra didžiumos musų brolių šiadien stovėjimas ant augštesnio laipsnio. Tam daugiausią pasitarnavo laikraščiai, kurie ir šiadien dar labai daug reiškia musų gyvenime.

Žmogus.

LIETUVIAI AMERIKOJ

WESTFIELD, MASS.
Lietuvių kooperacija.

Keturi metai atgal čia susitvėrė lietuvių kooperacija. Šėrai buvo nebranguș—$25, tai ir šėrininkų atsirado nemažai. Paskui uždėjo valgomų daiktų krautuvę ir toji šiaip ne taip gyvavo ikišiol. Žinoma tas buvo labai pagirtinas darbas ir gal ant toliaus butų buvęs tokiu, jei męs turėtume ištikimų veikėjų, bet kaip jų nėra, tai gal prieisime prie bankruto arba turėsime parduot.

Iš pradžių buvome nutarę laikyt susirinkimus du kartu mėnesyj, bet laikui bėgant tas apsivertė visai kitaip. Dabar turime susirinkimą kas penki mėnesiai, o tas viskas atsitiko dėl neveiklumo prezidento.

Darbininkus renkame iš tų pačių, nežiurint ar jie yra nors kiek su tuom darbu susipažinę, ar ne, tai štai kas atsitiko: darbininkus rinkome du, taip vadinamą gaspadorių ir prie jo berną. Į gaspadorius pateko pats prezidentas. Žinoma, kaip jis norėjo taip elgėsi per pusę metų, bet prieš metinį susirinkimą bernas pradėjo išduot gaspadorių, žadėdamas iš darbo pasitraukt, aiškindamas, kad jis labai vagia, o aš, sako, turiu išduot, nes aš negaliu išpažinties prieit, jei tą užtylėsiu.

Bet tas mums šėrininkams ikišiam laikui nebuvo žinoma, nes męs nė jokių atskaitų negaudavome par keturis penkis mėnesius. Teisybė, namas labai patogioj vietoj, tirštai žmonėmis apgyventoj ir sulyg nužiurėjimo, pramonė ėjo labai gerai, tik kažin dėl kokios priežasties kapitalas taip ant vietos stovėjo. Dabar kaip buvo metinis susirinkimas, tas vadinamas bernas į akis viską pasakė, kad vagia netik produktais, bet ir pinigais.

Dabar nutarta sušaukt kitą susirinkimą ir išduot atskaitą, ir paleist ant pardavimo. Mano nuomone, nereikėtų parduot, bet sutvarkyt geriau. Juk yra gerų žmonių, tai paimt už darbininką gerą, ir tegul pramonė eina, nes žinoma, jeigu parduosime, tai tik lenkams daug juokų padarysime, o sau daug nuostolių.

Žmogus.

PORTAGE, PA.
Iš lietuvių gyvenimo.

Šis miestelis yra prie didžiojo kelio tarp Johnstown ir Altona. Vieta, tarp akmenuotų kalnų, labai graži. Lietuvių čia gyvenančių priskaitoma suvirš 40 šeimynų ir kiek pavienių, abiejų lyčių, imant aplinkinius miestelius, kurie beveik susilieję į vieną. Lietuviai sutartinai veikdami galėtų ką daug nuveikt ir Lietuvos labui. Vienok laikraščiuose nesimato jokia žinutė apie jų veikimą. Teisybę sakant, jie ir veikia labai nežymiai. Yra laikraštį, tai gavau atsakymus, kad kiti laikraščiai niekai, nes tik apie Lietuvą rašo, o "Saulėje" tai nors pasakų esą užtektinai.

Registracijos ignoravimas.

Apie registraciją ir kalbos nėra, nes čia nėra L.P. Stoties. Tik aš vienas susirašęs su atstovybe užsiregistravau. Užtai kiti mane išjuokė. Girdi, kvailas, nežinąs kur dėt pinigus, tai duoda kapitalistams. Galbut jie mano, kad pinigus geriau atiduot lenkų Pilsudskiui, kad tas lietuviams virvių nupirktų.

Šiaip lietuviai kiekvieną liuosą valandą praleidžia prie girtuokliavimo, nepaisėdami nė baudų. Prie tokių aplinkybių, žinoma, iš priaugančios kartos irgi gero laukt negalima.

Su aukomis ar kitu kokiu naudingu darbu savo tėvynei lietuviai čia nėra prisidėję. O reiktų jiems susiprast, kad tėvynė nuo savo vaikų laukia pagelbos. Reiktų jiems jau žinot, kad mums negalint kardu kovot už tėvynės laisvę, už savo tautos ateitį, reikia prisidėt su doliariu.

Darbai čia daugiausia kasyklose. Yra ir fabrikų, bet jie kiek toliau. Kasyklose darbai sunkųs. Dirbama gerai. Uždarbiai irgi neblogi, nes per dvi savaites galima uždirbt $150 ir daugiau. Lietuviai uždirba geras algas, tik nežinia kur jas padeda.

J. Šaučiulis.

HARTFORD, CONN.
ALPNK. Susirinkimas.

Amerikos lietuvių piliečių Nep. Kliubo metiniame susirinkime buvo daug karštų ginčų, bet susirinkimas užsibaigė rimtai. Konstitucija palikta svarstymui; gal bus šaukta komisija jos patikrinimui, bet nuo naujų metų jau ji įeina galėn. Valdyba šiems metams išrinkta: Pirmininku P. Labanauskas, jo padėjėju M. Vaitkus, prot. sekretorium G. Levišauskas, fin. sekret. E. Stankevičius, iždininku A. K. Kiaulėnas, iždo globėjais J. Gižas ir J. Bagdonas, tvarkvedžiais S. Norkevičius ir Longinas. Teismo komisija: J. Maziliauskas, J. Giraitis F. Iliniauskas. Piliečiu raštininku N. N. Dackus, baliaus gaspadorius G. G. Levišauskas išdavė raportą iš buvusio baliaus Dėkavonės dienoje, iš kurio pelno buvo $113,03. Raportas priimta su pasigerėjimu.

J. Mazeliauskas raportavo, jog 23 Gruodžio mirė naris Dam. Varnelis. Susirinkimas pagerbimui mirusio nutilo penkioms minutoms, o tvarkavedis Norkevičius pridengė čarterį juodu nuometu. Budėjimui prie lavono pirmininkas paskyrė 6 narius.

Taigi, kalėdas turėjome liudnas. Velionio Varnelio laidotuvės atsibuvo 26 Gruodžio, su bažnytinėmis apeigomis. Bažnyčioj šv. Trejybės kunigams atlaikius mišias, lavonas tapo palaidotas šv. Benedikto kapuose.

Velionis buvo ramaus budo vaikinas. Mylėjo lietuvių tautą ir buvo "Amerikos Lietuvio" skaitytoju. Lietuvoj paliko dar gyvą tėvą ir brolį, tarnaujantį Lietuvos kariumenėje. Rodosi turėjo kiek ir pinigų. Numirdamas liepė viską pasiųst tėvui ir broliui, kas liks nuo palaidojimo. Lai ilsisi ramybėje!

Susirinkimas vienbalsiai nutarė ir toliau savo organu turėt "Amerikos Lietuvį". Prisirašė 20 naujų narių.

A. J. M.

WESTFIELD, MASS.
"Burdingierių" karė.

Prie William gatvės gyvena lietuvių šeimyna, o kad namas didelis, tai ji priėmė gyvent kitą šeimyną ir vieną pavienį. Žinoma, kaip visur taip ir pas mus Naujų Metų vakare beveik visi neina gult iki vidurnakčiui. Naujosios šeimynos vyras išėjo Naujų Metų pasitikt, o pavienis "burdingierius" ramiai sau name laukė 12 valandos. Bet štai pareina anas vyras "mėnulio vandenėlio" prisisrėbęs ir tuojau šoko ant pavienio su kumščia, rėkaudamas "tu su mano motere gyveni!" Ir prasidėjo karė, ir kažin kaip butų buvę, bet namų savininkas matydamas kad neišeis gerai, pašaukė policistą ir tuom karė užsibaigė; mėnulio apšviestą nuvežė į belangę, kurioj jis per naktį ištupėjo. Mat kitas kaltas, kad jis per naktį kur girtuokliauja, o nedaboja savo moterį ir mažus vaikelius.

Detektivas.

SO. BOSTON, MASS.
Gabijos artistai perstatė veikalą "Vaikas ar Mergaitė".

Gruodžio 31 d., Lietuvių salėje, Gabijos draugijos, kuri, žinoma, kaipo dailos ir muzikos draugija tarpe vietos progresyvių lietuvių, artistai-mėgėjai perstatė dviejų aktų veikalą "Vaikas ar Mergaitė".

Veikalas gana geras, nors dar rankraštyj ir galima, jei butų reikalas, dar dadėt. Šitą veikalą parašė Stagaras, o muziką pritaikė komp. M. Petrauskas. Taigi komp. Petrauskui vadovaujant Gabijos artistai ir perstatė labai pasekmingai: rolės buvo išpildyta perdėm artistiškai, muzika grojo taipgi gerai.

Žmonių buvo pilna svetainė, tai yra tiek daug, jog nebuvo nė sėdynių atsisėst. Beveik visi gėrėjosi taip gerai pavykusiu perstatymu "Vaikas ar Mergaitė" veikalo.

Butų geistina, kad kuomet kitą kartą rengiant tokius veikalus perstatymui, butų tai daroma didesnėj svetainėj negu Lietuvių. Tuomet galima ne tik kad sutraukt daugiau publikos, padaryt daugiau žingeidumo, bet ir pasirodyt ką gali Gabijos draugijos artistai.

Be to, pirmiau perstatymo buvo gražus koncertas, kurį išpildė taipgi gabijiečiai ir kiti gabųs žmonės. Koncertas pavyko, o labiau muzikališkos jo dalys nusisekė. Malonu.

Pagonų Ainis.

* * *

Kad "kakao" nesusiveltų į gruzelius, reikia jį užpylus vandeniu sumaišyt su cukrum ir paskui virt. Vanduo turi but verdantis.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

METŲ LAIKO SKIRTUMAS.

Kada pas mus žiema, Australijoje tuom pačiu laiku vasara; kada pas mus vasara, Australijoje žiema. Tolumos žemės nuo saulės nieko neturi tvarkyme metų laikų arba sezonų. Sezonai dėlto persimaino, kad žemė kitaip pasikreipia nuo saulės. Žemė besisukdama pati apie save kraiposi; per tukstančius metų pasikreipė vis daugiau į vieną šoną, paskui per tukstančius metų nepasikreipė tiek daug; kraiposi kaip vilkutis paleistas su įsuktu šniuru, kada nesilaiko lygsvaros. Tas pakrypimas saulės yra taip lėtas, jog paima apie dvidešimts tukstančių metų pakrypt į vieną šoną, paskui į kitą. Tie pasikreipimai žemės išaiškina tyrinėjančiam žmogui, kodėl šiaurės kraštas taip šaltas ir palaiko ilgas žiemas, toliaus amžinus ledinius kalnus ir sniegą. Kad suprast kodėl saulė yra arčiau žemės nekurį laiką metų, reikia atmint, kad žemė nekeliauja tikrai apvaliu savo keliu aplink saulę, bet keliauja kelių, panašiu biskį į paplotą lauką ir todėl atsiduria arčiau saulės, kada keliauja labiau įlenktu šonu. Kada žemė keliauja tuomi įlenktu keliu, tada ji keliauja daug smarkiau negu eidama apie galą savo kelionės. Jeigu žemė neitų smarkiau kada eina savo kelionę labiau plokščia ir budama arčiau saulės, tada musų žemė butų saulės pritraukta ir ji ugnies kamuolyj sudegtų ir pavirstų į gazus. Jeigu ji keliautų savo kelionę aplink galą savo kelio, tai galėtų atplyšt nuo žemės gravitacijos ir nusirist į erdves.

Didumas žemės ir saulės.

Taip męs apkalbėjome principališkus, didžiuosius dalykus, kurie liečia žemės istoriją, ir matome, jog žemė niekad nesiliauja mainytys ir dabar nesiliauja savo nuolatino keitimosi. Męs perstatome sau žemę kaipo apvalį; jos didumas iš vieno šono mums pastebėtinas, bet palyginus su didumu saulės, žemė labai maža. Jeigu žemę pridėjus prie saulės, tai pasimatytų kad žemė tik mažas taškelis. Žemė kartu su mėnuliu ir visu tarpu, kokis randasi tarpe mėnulio ir žemės, neuždengtų nė pusę saulės. Tuom galima numanyt kokia maža žemė palyginus ją su saule. O vienok kaip męs pažiurime į mėnulį ir saulę, saulė neišrodo daug didesnė už mėnulį, nors mėnulių ir tukstantį galima butų sudėt į saulę ir tai didelio ženklo saulei nepadarytų.

Toliaus mums reikia suprast netik apie daikto didumą, bet ir apie jo tankumą. Nekurie daiktai pasaulyje yra dideli, bet skysti, arba reti savo sudėjime, kiti maži, vienok labai tankiai subudavoti buva kieti. Jeigu dasižinot, kuris daiktas yra tankiau subudavotas ir kuris rečiau, męs galime tik sverdami. Merkuris arba gyvasis sidabras palyginus su sniegu, turi didelį skirtumą tarpe savęs, nes gyvasis sidabras butų visai mažoje mieroje, o atsvertų didelę mierą sniego. Glicerina daug lengvesnė už gyvąjį sidabrą, vanduo lengvesnis už gliceriną, petrolejus lengvesnis už vandenį. Žemės vidurys yra nesulyginamai tankiai subudavotas, nes patį žemės gravitacija taip jos vidurius suspaudus, kad jokis kitas daiktas negalima prie to suspaudimo palygint. Nė uolos, nė anglis, nė kitoki mums matomi daiktai nebus taip tankiai suspausti kaip žemės vidurys. Paviršius žemės atrodo mums sunkus ir dručiai sumuštas, bet nepalyginamai lengvas su viduriu žemės. Vidurys žemės yra subudavotas tankiau negu švinas. Kitas dalykas yra, kad vidurys žemės yra karštas ir taip karštas, jog kitoki žemės karščiai esanti ant viršaus, negali but nė palyginti su karščiu vidurio žemės. Kokis yra tas karštis ir kokią medegą jis sudaro viduryje žemės, niekas to dar neištyrė, tik galima manyt, kad medega neapsakomai karšta ir tankiai susispaudusi. Medegą, išlietą iš ugnekalnių dar vis negalima sulygint su medega vidurio žemės, nes ugnekalniai atsiranda tik žemės plutoje. Kad žemė galima butų perpjaut kaip obuolys, tada butų galima visas paveiksals jos vidurio pamanyt. Pamatytume męs plonumą plutos, apdengusios ugninį vidurį ir pamatytume jos vidurinę medegą. Tuom tarpu yra sunku išaiškint kokia medega randasi viduryje kas galima dasižinot iš žemės paviršiaus, jos kompozicija ir tt.

Žemės aušimas.

Amžiams bėgant žemė pamažėli, bet nenustojančiai ausšta, pluta jos darosi didesnė, karštis lėtai vis sunkiasi per žemės plutą į viršų ir išnyksta. Amžiams prabėgus žemė vis darysis šaltesnė, nes jos vidurys vis ausšta. Kiek šilumos žemė gauna nuo saulės, to jau neužteks, kad žemės augalai pasilaikytų, jeigu iš kitur šilumos neateis; palaikyt žemę reikia daug šilumos. Saulė duoda šilumą tik dienos laiku, nusikreipus jos spinduliams ji vėl ausšta ir atiduoda savo šilumą atgal orui. Bet kol žemė aušdama leidžia savo šilumą iš gilumos, tai ir saulės spinduliai pagelbsti visokiems augalams ant žemės, o prie augalų ir visokia gyvybė pasilaiko. Mėnulis budamas mažas kunas sulyginus su musų žeme, seniai jau yra ataušęs ir todėl ant jo jokios gyvybės nėra. Saulė ne įstengia palaikyt augalų, o be augalų niekas gyvent negali.

Radiumas.

Neseniai mokslinčiai ištyrė, kad nėra pavojaus nuo abelno atvėsimo žemės, nes žemė vėsdama gamina kitą šilumos pajiegą, įsteigia radiumą. Pirmiau žmonės manė, kad žemė susideda tik iš keturių elementų: žemės, ugnies, vandens ir oro. Bet bėgant laikui žmonės atrado visai kitaip; atrasta žemėje labai įvairių elementų ir ant galo radiumas. Radiumas tai vienas iš stebuklingiausių žemės elementų. Labai mažai jo yra, bet jo kitus elementus. Radiumas svarba yra didesnė už visus yra labai stebuklingas tuom, kad jis leidžia iš savęs nuolatinę šilumą. To negali padaryt elementai kaip švinas, sidabras, oxigenas; jie sušįla tiktai, jeigu kas jiems šilumą duoda, bet patys per save jie nepagamina jokios šilumos. Kitaip yra su radiumu. Jis pats iš savęs duoda šilumą. Kur radiumas randamas, ten ir atrandama šilta jo apielinkė. Jis pats iš savo pajiegos leidžia šilumą amžiną, nuo nieko neskolinamą, bet savo. Reikia manyt, kad radiumas irgi turi savo spėkų apribojimą, ir jis kaip nors persikeičia, bet kiek jį žmonės pažįsta, tai jis duoda šilumą ir gelbsti žemei užlaikyt tokią šilumą, kad augalai ant jos auga ir visokia gyvybė pasilaiko.

Radiumo pasaulyje labai mažai žmonės atrado. Kiek žinoma, tai visame pasaulyje kur tik jo jieškota, sudėjus visą į kruvą, nė pusės svaro nebutų. Kronvaliuje jo mažutėlė gysla atrasta, kuri eina per granito uolas. Taipgi biskį didesnė gysla atrasta Amerikoje. Nors radiumas nesiranda vienoje vietoje, kur galima butų jis surast, bet manoma, kad jo yra visur ir kaipo visur esantis elementas užlaiko žemėje šilumą. Jeigu jo nebutų perdaug, gal męs negalėtume per karštį ant žemės gyvent, bet jo yra tiek, kad užtenka duot žemei tiek šilumos, kiek jai reikia augalų veisimui.

Radiumas per amžius šildęs žemę, uolas, gamina kitą medegą, vadinamą heium, kas iš grekiško vadinasi saulė. Radiumo tyrinėtojai dabar gali išskaityt kiek amžių ėmė radiumui pagimdyt heliumą taip, kad jie atradę radiumą ir helium, gali pasakyt, kaip sena yra uola.

Nemuno Sunus.

UŽSLINKĘS UOSTAS.

Londono archeologų draugija užvedė darbus Richboroughe, pietvakarinėse Anglijos pakrantėse, kad ten atkasus senovės uostą, kuris dabar yra smiltimis užslinkęs 800 metrų nuo kranto.

Apie prieš pustrečio tukstančio metų čia buvo rymionų didžiausia prieplauka Anglijos vandenuose. Toje vietoje daug kartų buvo atrasta įvairių liekanų. Rasta net ir pinigų su veidu Carasiaus, kuris pakėlęs maištą prieš Rymo valdžią ir apsišaukė Anglijos karalium. Bet ne ilgai jo valdžia gyvavo, nes rymionai sumušė jo laivyną prie Tamizos, netoli Londono.

Apie prieš 10 metų, kasant rusį tada rengiamai statyt Londono rotušei, iškasta dar gerai užsilikusias liekanas vieno laivo, kuris priklausė Curasiaus laivynui. Dabar tos liekanos yra Londono muzėjuje.

Rymionų gadynėje Richborough buvo netik didžiausis uostas, bet ir strategiškas punktas, todėl čia visuomet stovėjo legijonai, prisirengę mušin. Dabar jo atkasimas ims kelis metus.

DIDŽIAUSIAS AUKSO ŠMOTAS.

Apie prieš porą savaičių Kalifornijoj iškasta šmotas tyro aukso, sveriantis 5 svarus. Iškasė jį du kasyklų darbininkai, užką jiem pasiulyta 375 svarai. Iškastas šmotas, suprantama, nėra to vertas. Bet atsirado kolekcionistas, kuris renka nepaprastus dalykus muzėjaus ir parodų langams kaipo curiosum, kas ikišiol šiaurinėj Amerikoj nebuvo matytu. Šitam kolekcionistui besiderant, atsirado kitas, kuris davė 1,100 svarų.

Kitur vienok aukso šmotai buvo iškasta didesni ir brangesnės vertės aukso. Netaip labai seniai pietinėj Afrikoj iškasta šmotas aukso, kuris svėrė 10 svarų. Bet Australijos aukso kasyklos pralenkia visus rekordus. Prieš kelioliką metų Ballarat kasyklose ten iškasta šmotas, kuris svėrė 20 svarų. Buvo tai šmotas geltono metalo, kurį pakelt reikėjo abiem rankom. Parduota jis už 150 svarų sterlingų.

DIRBS PIGIUS ORLAIVIUS.

Detroitas ikišiol buvo žinomas kaip centras pigių automobilių, dabar ten rengiamasi įsteigt tokį centrą ir pigių orlaivių. Kapitonas E. V. Rickenbacker, atsižymėjęs pasaulinėj karėje oralivininkystėje, rengiasi Detroite įsteigt fabriką dirbimui orlaivių, kurie bus parduodami po $150. Sako, kad jis yra jau pilnai prisirengęs prie padirbimo daugybės tokių orlaivių ir užkelių mėnesių vienas bus padirbtas. Orlaiviai bus be motorų. Toki bemotoriniai orlaiviai Europoje jau yra praktikuojami. Žinoma, toki orlaiviai galės tik laikytis ore, bet negalės irtis tolyn. Jie bus traukiami motorinio orlaivio, kaip kad garvežio traukiama vagonai. Sparnai jų bus linguojanti, kaip paukščių sparnai, kad po savim pabraukt oro bangas, kurios tokį orlaivį palaikytų, kaip vanduo kad laiko valtį.

FOKŲ UŽPLUDIMAS.

Brides Island žibintuvo sargas skundžiasi valdžiai ir prašo patarimo kaip elgtis, kad apsigynus nuo didelio fokų užpludimo. Šitų vandeninių gyvunų dideli buriai susirenka naktimis prie žibintuvo ir kelia tokį lermą, kad negalima užmigt. Apart to jie dar lipa ant pagrindų ir nuo čia pasismagindami šoka į vandenį. Toks jų šokinėjimas yra žibintuvui pavojingas, kadangi gali nuverst ant pagrindų stovintį reflektorių.

Fokai yra taip drasųs, kad jokiu budu juos negalima nubaidyt. Šaudyt juos pavojinga, nes bent vieną nušovus, prie negyvojo susirinktų daugybės įvairių vandeninių gyvunų, kas butų tikruoju pavojum prie žibintuvo esantiems žmonėms.

LIUOSOJI VALANDA.

Jaunimo skyrius

Blakstienų virpena.

Svajus poeta įsisvajojęs dangun iškilo beveik iki saulės. Žvelgęs į žemę, kur trusė žmonės, ėmė rugot.

—Tai ir menkutis paprastas žmogus! Jis neįžiuri mano didybės, kad aš plasnodams vos išsitenku žvaigždynų tarpe...

Tuom syk iš žemės pro teleskopus daug astronomų saulėn žiurėjo. Saulėn žiurėjo ir greit nustebo.

Po valandėlės radio stotys kibirkštis pylė skleisdamos žinią, kad astronomai netoli saulės yra pastebėję paprastą vuodą čiulkinį grudant.

*

Tyliai nueisiu girion tamsiausion į tarpą medžių šimtametinių, kurių viršunės ir kunai stori, jau surembėję buities kovoje.

Sakysiu ačiu žilam perkunui, kad mano sielą, kaip girią tamsią, dažnai pripildo griausmais galingais, kad pasislėpęs debesių rumuose skaldo ir varsto manają širdį...

Eisiu į krantą jurių giliujų, jurių kerštingų ir maištingųjų, sakysiu ačiu jų tamsiam veidui, kad mano sielą dažnai pripildo audrų verpetais, kad mano kraują ugnies sriovėmis siausdamos šaudo iš gyslos gyslon, kad įsibėgę žalsvosios bangos, širdį sučiupę daužo į kranto aštriąsias uolas apsiputoję....

Esu dėkingas ir žiauriam vėjui, kuris, kaip medį miške išrovęs, svaido ir blaško mane pasaulyj. Svaido ir blaško, šiurkščiai kvatoja, glamžo ir teršia, kaip tik pasiutęs. Stengiasi kliudyt nors ir į uolą šaknis įleidus vėl sužaliuot, vėl pražydėt.

Kartais įsukęs verpetan savo, kelia augščiau dar kaip patys kalnai, tai vėl susiutęs teškia į balą, į patį dumblą...

Esu dėkingas ir tiems erškėčiams, kurie man skubin buities kelionę, suaižė kuną žaizdų žaizdomis...

Esu dėkingas kiekvienam daiktui, kuris, įgėlė į mano sielą, perskriodė širdį, nes tik per kančią žmogus suranda pasaulio prasmę...

Bet dėkingiausias esu saulutei!..

Eisiu į kalną visų augščiausį, akis nedrąsiai dangun pakėlęs aš pasimelsiu saulei — močiutei.... Kalbėsiu maldą aš jai karščiausią, nes kai įveikta siela sugniunža, širdis perverta plakus nustoja ir mirtis siekia akis užmerkt, tada man saulė nušviečia veidą, tarytum močiutė spinduliuose savo mane liuliuoja ir glamonėja ir nubučiuoja...

Feniksu jaunu vėl aš atgimstu ir, nusipurtęs pelenus pilkus, skrendu aukštybėn sparnais žerėdams.... **Sekmoji Diena.**

Žiemai atėjus.

Krinta, štai krinta
Maži kristulėliai,
Dengia jau žemę
Balti sniegurėliai.
Jie puola iš erdvių
Tankiai vien's prie kito,
Apdengia žemelę
Baltai iki ryto.
Sniegelis tik puola
Vėl žiemai atėjus,
Vėjalis tik neša
Piktai sušlamėjus.
Nėr dyvų, kad šlama
Pašelmenims stogų,
Nes nešti sniegelis
Jam nėra patogu.
Medeliai tik užia,
Sniegelį greit kratos,
Nes žiauriai aps'eiti
Jiems nėra sarmatos.
Kur tiktai pažiuri
Jau žemelė balta,
Sniegeliu apkritus,
Po juom miega šaltai.
Oras toksai šaltas,
Kad nėra kur dėtis,
(Apie jo šaltumą,
Pris'eina stebėtis).
Žmonės susitraukę
Greitai visur eina,
Skubintis atlikti
Reikalus pris'eina.
Ką darys nabagai!
Geriaus paskubėti,
Kad taip ilgai laukus
Nereiktų drebėti.
Gerai ir mažiausi
Iš musų supranta,
Užtad labiaus myli
Pečiaus juodą krantą.
Vis geriaus dėl musų
Stuboj pasėdėti,
Negu šaltam ore
Dantis kalinėti.
Užtad męs neturim
Užmiršt tų žvėrelių,
Kurie laukuos yra,
Ypač dar paukštelių,
Reikia atiduoti
Duonos trupinėliai,
Nors kiek papenėti
Žiemos vargdienėliai.
Kad ir jiems nereiktų
Skursti taip begalo,
Šiaip-taip pragyventų
Žiemą, kaip privalo.
O mums į juos žiurint
Butų daug linksmybių,
Kad męs juos pašeriam
Iš pat malonybių.

P. Aukštikalnis.

Šiaurys.

Duok nušveistą kalaviją,
Padabintą šilku,
Ir užžibinęs žvaigždiją
Stok į tamsią kovą.

Ir liepsnoji žvaigždija
Teapšviečia taką,
Kur nušvitę kalavijai
Savo vadą seka.

Surudijo kalavijai
Kibirkštim aitrumo,
O užgesusi žvaigždija
Žygius suklaidino.

Ir aptemo žygių kelias—
Tik kapai vaidinas;
Jau karžygiai kelias
Nors jausmai išseko.

Matau tave kasdien.

Matau tave kasdieną,
Sapnuoju kas naktelę,
Myliu tave tik vieną,
Kaip skaisčiają saulelę.
Myliu ir vis mylėsiu
Tave karštai sieloje,
Nors daug už tai kentėsiu
Gyvenimo audroje—

J. Naruševičius.

Valdonų algos.

Anglijos karalius gauna metinės algos 476,000 svarų sterlingų. Apart to dar skiriama karaliaus sunui (jei jis yra) iki 21 metų amžiaus, 10,000 svarų, ir kiekvienai dukteriai atėjus į metus, po 6000 svarų sterlingų.

Belgijos karalius per metus "uždirba" 6,300,000 belgiškų frankų. Holandijos karalienė gauna per metus 600,000 holandiškų guldinų. Danijos karalius gauna per metus vieną milijoną daniškų kronų. Japonijos karalius "uždirba" 4,500,000 jenų. Grekijos karaliui mokama per metus vieną milijoną drahmų. Italija savo karaliui duoda 15,500,000 lirų. Norvegijos karalius gauna 100,000 norvėgiškų kronų. Romunijos karaliui moka "už darbą" 250,000 lejų. Ispanija—7milijonus pesetų, Švedija — 3,345,000 švediškų kronų.

Rudosios žiurkės.

Europoj gyveno juodos žiurkės. Jos gyvenimą vedė panašiai kaip pelės: nebuvo žmonėms labai įkirios ir mažai veisėsi. 1727 metuose francuzai iš Azijos pargabeno rudųjų žiurkių porą, iš kurios per keturis mėnesius tiek jų prisiveisė, kad jos užpludo visą šiadieninį Paryžių ir išten paskui paskliido į visas Europos dalis. Jos netrukus išnaikino buvusias juodąsias žiurkes ir pačios užviešpatavo, ir šiadien jomis niekas negali atsibjaurėt ir jas atsikratyt.

Erckmann - Chatrian.

UŽNEMUNĖS ŽYDAS

TRIJŲ VEIKSMŲ DRAMA.

Sulietuvino A. Blažys.

(Tąsa)

Pirmininkas (rimtai). Kaltinamasai, tamista vis nenori prisipažinti.

Mačys. Taip... aš turiu perdaug kraujo..... tai viskas! Nėra jokių prirodymų. Tai didelis neteisingumas laikyti nekaltą žmogų kalėjime.

Pirmininkas. Tamista tvirtai gini, kad esi nekaltas? Gerai! (Į teisėjus ir klausytojus). Imdami domėn, kad ši byla tęsėsi jau penkioliktas metas, kad negalima piktadėjystės prirodyti paprastomis priežastėmis iš priežasties kaltinamojo gudrumo ir tvirto užsigynimo ir iš priežasties mirties kaip kurių liudininkų, kadangi šis teismas privalo rupintis kad piktadėjas butų nubaustas ir nekaltas nenukentėtų neteisingai, ir kad visi piktadėjai žinotų, kad, nežiurint visų gudrumų, jiems negalima apgauti teismo; pasiremdamas visu tuom, reikalauju pašaukt čion burtininką. Sargai, atveskite čion burtininką.

Mačys (baisiu balsu). Aš tam priešingas... aš tam priešingas... Burtai neprirodo nieko!

Pirmininkas (tvirtai). Pavadinkite burtininką.

Mačys (mušdamas kumščia į stalą). Tai baisu.... tai priešinga teisėms!

Pirmininkas. Jei tamista esi nekaltas, užsilaikyk ramiai. Tamistos riksmas prirodo tamistos kalte.

Mačys. Aš reikalauju pašaukt advokatą Petrą Leonaitį. Tokiai bylai aš nesigailiu išlaidų. Aš esu taip ramus, kaip žmogus, kuris nieko nebijo.... Aš nieko nebijau.... Sapnai yra vien sapnais... (Šaukia). Kodel Kazio čia nėra? Mano garbė jo garbė... Paliepkite jam ateiti čion... Jis yra doras žmogus! Kazy, aš padariau tave turtingu, eik mane apgint!... (tyla. Scena aptemsta. Mačys lovoje dusauja, nerimauja, vėliau giliai užmiega. Scena vėl aptemsta. Už valandėlės tamsumoje pasirodo teismo kambarys, paskui staiga nušvinta).

V.

TIE PATYS IR BURTININKAS.

Pirmininkas (burtininkui). Sėskis tamista.

Burtininkas. Pildydamas teismo paliepimą aš atvykau čionais, šiaip jau, aš nemėgstų lankytis teismuose.

Mačys. Burtininkams nereikia tikėti, jie apgaudinėja žmones, kad pasipelnyti. Jie moka daryti monus.... Aš mačiau tai Kauno teatre, kuomet lankiausi pas savo giminaitį...

Pirmininkas (burtininkui). Ar gali tamista užmigdyti šį žmogų?

Burtininkas (žiurėdamas į Mačį). Taip, aš galiu. Ar yra užmušto žydo kokių nors palaikų?

Pirmininkas (rodydamas į sudėtus ant stalo daiktus). Šis ploščius ir kepurė.

Burtininkas. Apvilkite kaltinamąjį tuom ploščium.

Mačys (šaukia išgastingai). Aš nenoriu.

Pirmininkas. Aš liepiu.

Mačys (gindamasis). Niekuomet!... Niekuomet!....

Pirmininkas. Tai tamista prisipažysti esąs kaltu?

Mačys. Kazy! Kur yra Kazys? Jis pasakys jums, kad aš esu teisingas žmogus!

Iš klausytojų (tyliai). Tai baisus dalykas!

Mačys (į sargus, kurie apvelka jį ploščium). Geriau užmuškite mane išsyk!

Pirmininkas. Vargše, priešinimasis išduoda tamistos kaltę!

Mačys. Aš nesibijau... (Jis apsivelka ploščium ir dreba. Tyliai pats sau). Mačy, jei tu užmigsi—prapuolei!.... (Jis stovi akis įsmeigęs prieš save, tarsi trenktas išgasčio).

Moteris iš klausytojų (pasikeldama). Aš noriu išeiti... leiskite man išeiti.

Sargas. Nutilkite! (Moteris sėdasi. Visuotina tyla).

Burtininkas (akis įsmeigęs į Mačį). Jis užmigdytas.

Mačys (kurčiu balsu). Ne... ne... aš nenoriu... aš...

Burtininkas. Aš to noriu, aš prisakau!...

Mačys (uždususiu balsu). Nuvilkite man tą ploščių... nuvilkite...

Burtininkas (pirmininkui). Jis užmigdytas, ką norite jo paklausti?

Pirmininkas. Paklausk ką jis veikė naktyje 24 dieną gruodžio 1880 metais?

Burtininkas. Tamista esi naktyje 24 Gruodžio 1880?

Mačys (tyliai). Taip.

Burtininkas. Kelinta dabar valanda?

Mačys. Pusė dvyliktos.

Burtininkas. Kalbėk... aš liepiu.

Mačys. Žmonės skirstosi iš smuklės. Katryna ir maža Onytė nuėjo gulti. Mykolas įeina ir sako man, kad kalkių pečius užkurtas. Aš atsakiau jam:—Gerai... eik gulti, aš užrakysiu duris.—Jis išeina... Aš lieku vienas su žydu, kuris šildosi prie pečiaus. Visur tylu, tik kartas nuo karto girdisi arklio varpelis iš po pašiurės. Lauke prisnigta apie porą pėdų sniego. (Tyla).

Burtininkas. Apie ką tamista mastai?

Mačys. Mastau, kad man labai reikia pinigų... kad jei aš neatmokėsiu tukstančio rublių iki naujų metų, aš neteksiu smuklės... Aš mastau, kad lauke nėra jokio žmogaus... artinasis vidurnaktis ir kad žydas vienui vienas važiuos vieškeliu per sniegynus.

Burt-ininkas. Ar dabar jau nutarei pastot kelią žydui?

Mačys (patylėjęs valandėlę). Žydas yra tvirto sudėjimo... Aš manau, kad jis ginsis, jei kas jam kelią pastotų. (Mačys sujuda).

Burtininkas. Kas tamistai?

Mačys. Jis į mane žiuri... Jo akys rudos. (Tarsi kalbėdamas pats sau). Reikės man jį nudėti!...

Burtininkas. Tamista nutarei?

Mačys. Taip... aš turiu tai atlikti!... aš rizikuosiu... aš rizikuosiu...

Burtininkas. Pasakok!

Mačys. Vienok reikia gerai apsižiurėti... Aš išeinu... Lauke tamsu.... sniegti be perstojimo... neliks sniege pėdsakų. (Pakelia ranką ir tarsi ko ieško).

Burtininkas. Ką darai?

Mačys. Apčiupinėju roges... ar nėra jose revolverio!... (Teisėjai žiuri viens į kitą, tarpe klausytojų sujudimas). Nieko nėra... taip reikės man jam kelią pastoti!... (Klauso). Sodžiuje tyku... Verkia Veberių kudikis... Tvarte bliauja avys... Vidui žingsniuoja žydas.

Burtininkas. Eini vidun?

Mačys. Taip. Jis duoda man penkis rublius, aš išduodu jam rešto.

Burtininkas. Ar sako jis ką tau?

Mačys. Jis klausia, ar toli į Šakius. Aš atsakiau—apie porą gerų mylių... Aš linkiu jam laimingos kelionės... Jis man atsako—Dievas tamistai atlygins! (Tyla). O, ho! (Mačys susijudina).

Burtininkas. Kame dalykas?

Mačys. Pinigų krepšys! (staigiai, troškiu balsu). Jis eina... jis išėjo!... (eina susilenkęs tarsi sekdamas pėdsakį savo aukos. Burtininkas pakelia pirštą, kad atkreipti teisėjų domą. Mačys ištiesdamas ranką). Kirvį!... kur kirvis!... Aha! štai už durų.—Koks šaltis! Sniegti... nematyt jokios žvaigždės... Nesibijok, Mačy, krepšys bus tavo... daugiau drąsos! (Tyla).

Burtininkas. Jis važiuoja... Tu jį vejiesi?

Mačys. Taip.

Burtininkas. Kur tu esi?

Mačys. Už sodžiaus... laukuose... Koks šaltis! (Jis dreba).

Burtininkas. Tamista ėjote tiesiai per laukus?

Mačys. Taip... taip... (Ištiesdamas ranką). Štai didysis tiltas... ir ten žemai bėga Baltupė... Kaip staugia šunys Danieliaus kieme!... kaip staugia!... (Tyliai, kalba pats sau). Užmušti žmogų... Tu to nepadarysi, Mačy... tu to nepadarysi... Dievas tai draudžia!... (Eina sulinkęs). Nebuk kvailas!... Klausyk, tu busi turtingas, tavo pati ir tavo kudikis nematys daugiau vargo, jiems nieko netruks... Atvažiavo žydas... juo blogiau... juo blogiau... Jam nereikėjo važiuoti!... Tu apsimokėsi skolas... (Šaukia kurčiu balsu). Dievo nėra... Aš turiu jį nudėti!... Štai ir tiltas!... (Tyla, jis sustoja ir klauso). Ant kelio nematyti nieko... (Apimtas išgasčio). Kaip tylu!... (šluosto kaktą). Tu peršilęs, Mačy... tavo širdis taip smarkiai plaka... tai iš priežasties greito ėjimo... (Lyg kad išsitraukęs laikrodėlį ir į jį žiurėdamas). Jau po pirmai... Žydas gal but jau pravažiavo... Juo geriau... juo geriau... (Klauso). Girdėti varpelis... taip.. (Staiga susikuprina ir stovi nesijudindamas Tyla. Visi įsmeigę akis žiuri į jį. Tyliai). Tu busi turtingu... tu busi turtingu... tu busi turtingu!.... (Pasigirsta varpelis. Viena moteris užsidengia veidą priejuoste, kitos nusigryžta į kitą pusę. Staiga Mačys išsitiesia ir surikęs nesavu balsu ir iš visos jiegos duoda kumščia į statlą). A! a! neištruksi... aš tave turiu... prakeiktas žyde!... (Metasi pirmyn ir tarsi muša baisiame įpykime).

Viena Moteris. Ak! Viešpatie!... (Ji apalpsta).

Pirmininkas (sujudintu balsu). Išveskite tą moterį. (Išveda moterį).

Mačys. (Išsitiesdamas). Jis pribaigtas! (Pasilenkia ir žiuri, po to suduoda paskutinį smugį). Jis nejuda... jis negyvas! (Išsitiesia ir atsidusta, dairosi aplinkui). Arklys su rogėmis nuvėjo sau. (Klauso). Kas tai?... (Išsigandęs ir tarsi norėdamas bėgti). Ne... tai vėjas sujudino medžius. (Pasilenkdamas). Greičiau... greičiau... krepšį! Štai aš turiu jį... a! (Daro judėjimus, lyg kad užsikabina krepšį ant peties). Jis pilnas aukso, pilnutėlis!... Skubinkis... Mačy... skubinkis!... (Pasilenkia, nuduoda dedąs lavoną ant peties ir eina aplink tribunolo stalą susilenkęs, sunkiai žingsniuodamas, tarsi nešdamas, sunkią naštą).

Burtininkas. Kur tamista eini?

Mačys (sustodamas). Pas kalkių pečių.

Burtininkas. Jau nuvėjai?

Mačys. Jau! (nuduoda metąs savo naštą ant žemės). Koks jis sunkus!... (Sunkiai kvėpuoja, paskui pasilenkia ir vėl kelia lavoną. Uždususiu balsu). Eik ugnin, žyde! ugnin!... (nuduoda stumiąs lavoną ugnin su pagaikščiu iš visos spėkos. Staiga surinka iš išgasčio nesavu balsu, užsidengia veidą rankomis ir parpuola nuo pavargimo. (Tyliai). Kokios baisios akys!... O! kokios baisios akys!... (Ilga tyla. Pakeldamas galvą). Tu kvailas, Mačy!... Žiurėk... nebeliko daugiau nieko, kaip tik kaulai... Kaulai taipgi dėga... Dabar krepšį... Aukšinius geriau susipilti į kišenius... Nieks nieko nežinos... Nieks nesuras jokių prirodymų.

(Daugiau bus)

PAIN-EXPELLERIS
JUMS PAGELBES!

Kuomet šaukiamasi Pain-Expellerio pagalbos, Skausmas greitai apgalima ir nesmagumai —pranyksta. Su pirmu žnyptelėjimu reumatiško skausmo, nervus kratančios neuralgijos, kankinančio ir riečiančio į kruvą strėnų dieglio, tuojaus nusipirkite šito galingo ir patikėtino šeimyninio linimento ir juomi ištrinkite skaudamas vietas. Tikrasis Pain-Expelleris turi musų INKARO vaisbaženklį. Visi kiti yra pamėgzdžiojimais. Kaina 35c. ir 70c. aptiekose arba iš

F. AD. RICHTER & CO.,
104-114 South 4th St., Brooklyn, N. Y.

KŪDIKIŲ GEROVĖS SKYRIUS
DEL APRŪPINIMO MOTINŲ IR JŲ KŪDIKIŲ SVEIKATOS.

Šiame skyriuje mes laikas nuo laiko gvildensime reikalus įdomius būsiančioms motinoms ir motinoms jaunų kūdikių.

Kūdikių aprūpinimas ir penėjimas yra dalykas gyvos svarbos šeimynai ir tautai ir mes jaučiame, kad tai yra dalykas, kurį mes turime reguliariškais laikotarpiais atvirai ir laisvai pergvildenti.

STRAIPSNIS II.

MOTINŲ MIRTINUMAS.

Retai kas iš musų tikrai įsivaizduoja kaip kudikių gimdymas yra pavojingas gyvybei. 1916 metais mes netekome Amerikoje mažiausia 16,000 motinų nuo priežasčių surištų su kudikių gimdymų, ir beveik viso to galima buvo išvengt. Gimdymo karštinė yra dažniausia mirties priežastis, o ji papraščiausia paeina iš užkrėtimo nuo pribuvėjų ar patarnautojų rankų motinos žaizdų.

Iš 150 atvėjų gimdymo viena motina netenka gyvybės; vienas kudikis iš kiekvienų dvidešimts gimusių neišgyvena nei šešių savaičių. O mirtis apkasuose buvo vienas vyras iš penkiosdešimts aktyvai dalyvavusių.

PIRM ATEISIANT KUDIKIUI.

Pirm, negu kudikis ateis yra butina kiekvienai motinai sekanti dalykai:

1. Pasitarimas su gerai išlavintu gydytoju; pilnas kuno išegzaminavimas, imant ir pilvo išmieravimą ir dažną analyzą šlapumo.
2. Maistingas valgis su ganėtinai pieno.
3. Nureguliavimas perdidelio augimo svaryn, dažnai pasisveriant ir sumažinant krakmolo ir cukraus dalį valgiuose.
4. Užtektinai skystimų, kaip pieno ir vandens.
5. Nureguliavimas vidurių užkietėjimo, jei galima vienu maistu, be gyduolių.
6. Kasdien reikia maudytis, kad prakaitavimas gerai eitų.
7. Priežiura dantų.
8. Užtektinai pailsio ir miego.
9. Dirbt reikia neperviršį ir mankštintis be nuovargio.
10. Reikia nešiot tinkamas drapanas ir tinkamai atsilsėt.
11. Kasdien pavaikščiot ore ir gerai išvėdint miegruimius.

IŠLAVINTA PRIEŽIURA LAIKE GYMDYMO.

Išlavinta priežiura reikalinga geram gimdymui reikalauja ypatingo mokinimo ir yra atskira chirurgijos dalis. Geriausias chirurgas nėra per geras jei žmogus kenčia nuo nulaužtos kojos ar apendicito. Gabus veterinaras yra pakviečiamas susirgus brangiai galvijų veislei. Taigi, ar gyvybė ir busianti sveikata motinos ir vaiko neužsipelno geriausios gydytojo ir slaugytojos priežiuros, kurią tik galima gaut?

Toms motinoms, kurios turi kudikių, bet negali jų krutimis penėt, yra stipriai rekomenduojamos vartot Borden's Eagle Pieną dėl bonkutės. Tai yra puikiausias pienas ir gryniausias cukrus moksliškai sumaišytas ir prirengtas. Borden's Eagle Pienas yra maistas, kuris pabudavoja stiprias kojas ir sveikus kunus. Jis kudikį įgalina augt svaryn, kas yra reikalinga del sveikatos ir normališkumo. Jis yra rekomenduojamas gydytojų per 65 metus del jo augštos kokybės. Motinos atras kad ir normališki kudikiai nuolatos augs ir stiprės su Eagle Pienu. Jei nežinai, kaip vartoti Eagle Pieną, tai iškirpk kuponą paskelbimo, kuris telpa musų laikrašty ir pasiųsk jį į The Borden Company, o ji tau prisius visai dykai pamokinimų tavo kalboje kaip penėt tavo kudikis ir kitokios svarbios literaturos apie priežiurą vaikų ir savęs.

Perskaityk kas savaitė šituos straipsnius ir padėk ateičiai.

"Am. Lietuvio" Knygyne. galite gaut Visokių laiškams popierų

JUSŲ KUDIKIS PRIVALO GAUTI PIENO

Ką jūs pilate į savo kūdikio žindymo bonkutę? Jeigu jūs negalite žindyti savo kūdikio, būkite atsargios ir duokit maistą, su kurio pagelba jūsų kūdikis būtų sveikas ir ramus.

Borden's EAGLE BRAND (CONDENSED MILK)

Yra motinų vartojamas beveik per 60 metų, kurios nori su pagelba maisto palengvinti savo kūdikiui pergyventi visą sunkųjį laiką.

Prisiųskite šitą apgarsinimą į Borden Company, New York ir gausite pilnus patarimus ir nurodymus, kaip jį vartoti lietuvių kalboj, ir puikią kūdikių knygą.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI $500,000.00

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,587.80
pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

POMIRTINIAI SKYRIAI—$150, 300, 600, IR 1000.
PAŠALPINIAI SKYRIAI—$6.00, 9.00 IR 12.00
Į SAVAITĘ.

Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

Lithuanian Alliance of America,
307 WEST 30-th STREET, NEW YORK, N. Y.

Nuga-Tone

Pasekme po 20 dienų arba grąžiname jums pinigus.

PADARA TIRŠTĄ, RAUDONĄ KRAUJĄ, STIPRUS, NUOLATINIUS NERVUS, TVIRTUS VYRUS IR MOTERES.

Turedamas sunaikintą Sveikatą ir Spėkas; turedamas neaišką mintę ir nusilpnėtą kuną; pasibodis imant vaistus dėl padidinima veiklumo ir vaistus svaiginančius, bandyk Nuga-Tone ir persitikrik kaip greitu laiku jausesi visai nauju žmogu! Devynes iš dešimtes visu žmogaus ligu, tokiu kaip blogas apetitas, negruomulavimas viduriu, gazai ir šiputimai, užkietėjimas skilves, tulžinis, anemia, kankinimai reumatizmo, skausmai galvos, neuralgia, stokas energijos, nusilpnejimas nervu ir negalėjimas mieguoti, paeina nuo stoka nervu pajiegos, skisto vandeniuoto kraujo ir neužtektinios cirkulacijos kraujo.

Kožna dalis kuno ir kožna jo veikme remiase ant nervu pajiegos, kurios didžiausei užlaika geram stoviuje pilvą, jaknas, inkštus ir krobus, širdes plakimo, kraujo cirkulavimo. Nuga-Tone yra labai protingas gydymas nuo nusilpnetu nervu ir abelno sunaikinimo kuno. Kodėl? Todėl kad jie yra sutaisyti iš ašt'oniu brangiu, sveikatą duadančiu sudėtiniu vaistu, rekomenduotu ir nuruodytu per garsingus Gydytojus. Yra jie ypatingai maistingi į Geležę ir Fosforą-maistus del Kraujo ir Nervu.

Nuga-Tone priduoda gyvybę jaknoms, pastiprin grobus teip, jog je tuštinase reguliariškai. Atgaivin inkštus, išvara laukui nuodinies atmatas. Niera daugiaus gazu ir suputimu, niera smirdančio kvapo ar apvilkto liežuvio! Nuga-Tone duos Jums stebuklingą apetitą, giarą gruomulavimą, tvirtus nervus ir kietą pastiprintą miegą. Nuga-Tone sustipris kraujo ir pagerins cirkulavimo jo, priduos raudonumo veidui ir žibumą akiems! Nuga-Tone padara tvirtus, rustus vyrus ir sveikesnes ir pulkesnes moteres. Nuga-Tone netalpin savyj jokiu migdamu ar daromu paprotę vaistu. Sudėti jie yra parankiam pundelei. Yra apvilkti cukrum, priimno skonį ir vartuoti galema be jokio neparanukumo. Bandyk juos. Rekomenduosi visiems sava pretelems.

MUSU ABSOLIUTIŠKA GVARANCIJA: Prekė Nuga-Tone yra vienas ($1.00) doleris už bonkute. Kožna bonkute talpina devynios dešimtys (90) piliulu, arba vieno mėnesi gydymo. Galėte pirkti šešes bonkutes, arba šešius menesius gydymo už penkius ($5.00) dolerius. Imk Nuga-Tone per dvidešimt (20) dienu ir jeigu ne busi užganedintas pasekmių, sugrąžink bonkutę ir pilsus, o mes umai sugrąžisime jusu pinigus. Negalit prapuldyti vieną centa. Mes įmame riziką. Nuga-Tone yra pardavinėjamas visose aptiekose tomis pačioms išlygomis ir tą pačia garantija.

PRISIUSK SAVA PASTELIAVIMO ANT TUO KUPONA.

National Laboratory, L. 24 1018 So. Wabash ave., Chicago, Ill.

Gerbiamieji: Idedu čionais $..... ir meldziu prisiusti man ..... bonkut Nuga-Tone.

Vardas ir pavardė.....

Gatvė ir numeris.....

Miestas..... Valstija.....

KALENDORIUS IR KNYGOS DOVANOMS!

VISIEMS, užsiprenumeruojantiems du-kart savaitinį laikraštį "Vienybė" su juokų skyrium "Tarka" metams.

KALENDORIUS, sieninis, tautiškų spalvų.

KNYGOS yra vertės dviejų dolerių, "Vienybės" laidos.

Prenumeratos kaina metams $3.50
Lietuvon $4.50

Adresuokite:

VIENYBE, 193 Grand Street
BROOKLYN, N. Y.

LIETUVOS POLITIKOS REIKALUOSE.

MAŽOSIOS LIETUVOS BROLIŲ BALSAI.

Praėjusių metų Lapkričio pradžioje ambasadorių taryba išklausė visų užinteresuotų balsų Klaipėdos klausime, tarpe tų ir pačių Klaipėdos lietuvių. Tasai klausimas netrukus jau bus išrištas. Taigi ateina svarbusis politiškas momentas musų tautos gyvenime. Taigi tauta savo vyriausybės lupomis jau išreiškė savo nusistatymą ir reikalavimus. Išeivija jau ne sykį irgi tarė tuo klausimu savo nuomonę. Mums svarbu žinot, kad ir patys Klaipėdos krašto lietuviai nuoširdžiai nori susijungt su visa Lietuva, žinoma, tik palaikydami sau plačią autonomiją. Pravartu bus įsiklausyt tiems balsams, kaip jie buvo paduoti ambasadorių tarybai.

Tautos Taryba savo rašte reikalauja sujungt Klaipėdos kraštą su Lietuvos valstybe. Paskelbimas Klaipėdos krašto nepriklausomu—sako taryba—butų pragaištingas. Teritorija esanti permaža. Gyventojų tik apie 140,00. Pats iš savęs kraštas nėsąs turtingas; pramonė tik medžio, ir tai atvežto iš Lietuvos. Nuo to laiko, kada Lietuva uždariusi kelius į Klaipėdą, Klaipėdos prekyba labai sumažėjusi. Likę verstis tik kontrabanda alkoholio ir cigaretų; kraštas einąs prie bankruto. Vien savo pajiegomis kraštas negalės pasikelt ekonomiškai. Pereitais metais reikėję įsigabent daug grudų—savų neužtekę. Duonos ir dabar Klaipėdoje truksta. Prisibijoma net sumišimų. Truksta ir malkų kurui. Krašto administracija, kovojanti už "nepriklausomybę", slepianti tikruosius faktus, tačiaus tikroji padėtis neužilgo paaiškėsianti visam pasauliui.

Susijungimas su Lietuva.

Susijungimas su Lietuva greitai atgaivintų Klaipėdos prekybą, nes Lietuva vieton kreipus savo eksportą per Karaliaučių ir Liepojų, imtų kreipt jį per Klaipėdą. Beto nauja tvirta Lietuvos valiuta išgelbėtų kraštą nuo bankruto, į kurį stumia dabar nuolat puolanti markė.

Be ekonomiškų priežasčių esą ir kitokių. Lietuva esanti didžiausio intelektuališko progreso perijode. Ji jau įrodžiusi savo vidaus galę plėtotis. Žemdirbystės ir pramonės kilančios ir darančios rimtą konkurenciją Klaipėdos teritorijai. Kas matė dabar Lietuvą, turės pripažint tą naują civilizacijos veiksnį. Dažnai vartojamas argumentas, kad tikybų skirtumas galės but rimta kliučia susijungimui katalikiškos Lietuvos su protestoniška mažaja Lietuva, neturis pamato. Lietuvių tauta esanti nepaprastai pakantri, tolerantiška. 75,000 protestonų gyvenančių Lietuvoje visuomet džiaugiasi pilniausia laisve ir niekas nesikėsina ant jų tiesų.

Beto jie nori susijungimo dar dėl tautiškų motyvų. Nuo neatmenamų laikų Klaipėdos teritorijos ir iki 7 mylių į pietus nuo Nemuno —esanti lietuviška. Taikos konferencija padariusi klaidą, kada tik pusę to lietuvių krašto atskyrusi nuo Vokietijos. Ačiu geležinei germanizacijos sistemai, dalis lietuvių, ypač miestuose, tapo suvokietinta. Tasai vokietinimas per mokyklas varomas dar ir dabar. Vokiečių mokytojų dabar skleidžiamas obalsis esąs—"per nepriklausomybę vėl atgal į vienybę su Vokietija". Reikia užkirst kelią tai germanizacijai. Reikia nutraukt politiškus ryšius su Vokietija. Įsteigimas nepriklausomo krašto tik vestų jį į Vokietijos glėbį. "Vokiečių — Lietuvių Heimatbundo" generališkas sekretorius Kuhn pats išsireiškęs, kad jo organizacija "dirbanti dėl nepriklausomo krašto, nes tai esąs artimiausias kelias į vienybę su Vokietija, tada kada priskyrimas prie Lietuvos sudarytų nepergalimą kliutį tam troškimui įvykt".

Nenori lenkų pretensijų.

Jie atmeta taip pat ir lenkų pretensijas. Lenkai neturi nė geografiškų nė etnografiškų tiesų prie to krašto. Prekybos santikiai neturi žymios ekonomiškos svarbos. Jų visi žygiai esą daromi tik tam, kad apsunkint sujungimą Klaipėdos su Lietuva, nes nėsą kitokio praktiško Klaipėdos problemos išrišimo, kaip tik prijungimas jos prie Lietuvos.

Tautos Tarybos vardu pasirašė jos įgaliotas dr. Gaigalaitis.

Lietuvių Pirklių Sąjunga padavė skaitlines, parodančias Klaipėdos krašto prekybą 1921 metais. Tais metais viso įvežta už 572,33,980 (iš Vokietijos už 428,951,370, iš Lietuvos už 60,468,961, iš kitų šalių už 82,914,649; tame skaičiuje ir iš Lenkijos tik už 180,485). Tais pačiais metais išvežta už 505,391,386 (į Vokietiją už 283,303,722, į Lietuvą už 74,714,119, į kitus kraštus už 147,373,495; tame skaičiuje ir į Lenkiją tik už 172,920). Savo rašte Klaipėdos pirkliai aiškina, kad Klaipėdos kraštas dabartinėje padėtyje turėjęs daugiau pirkliaut su Vokietija, negu su Lietuva; su Vokietija jisai surištas visais senaisiais santikiais ir keliais ir taip pat ta pačia valiuta; gi nuo Lietuvos griež tai atskirta stipriai saugojamu rubežium. Per tą rubežių ėjo daug slaptos kontrabandos keliu, kas skaitlinėse nėsą pažymėta. Tačiau, jeigu Klaipėdos kraštas susijungtų su Lietuva, tada ir prekyboje Lietuva beabejo užimtų pirmąją vietą, nustumdama Vokietiją į tolimesnę vietą. Tranzito skaitlinės parodo, kad per Klaipėdos kraštą iš Lietuvos buvo pervežta 843,476½ doppelcentnerių produktų, gi į Lietuvą buvo pervežta 100,521 dc. Tos skaitlinės rodo, kad Klaipėda esanti naturališka Lietuvos išeitis į jures.

Lietuva, įvedusi prieš kelias savaites savo pinigus, žymiai sumažinusi įvežamus produktus. Klaipėdos prekyba jau turinti iš to didžiausius nuostolius, ir jei taip ilgiau tęsis, tai reiškia Klaipėdos prekybos žlugimą.

Lemta liktis dideliu miestu.

Klaipėdos geografiška padėčia esanti skirta tapt dideliu miestu. Tačiau ji liksianti tik mažu miesčiuku, jeigu Klaipėdos uostu neatsiremsianti visa Lietuva.

Kai kurios didelės firmos medžio išdirbystės reikalauja Klaipėdos nepriklausomybės, nes mano, kad tada joms pateksianti medžio prekyba ir išdirbystė netik iš Lietuvos, bet ir iš Lenkijos. Tačiau jos tai daro labiau politiškais tikslais susijungimo ateityje su Vokietija; juk tikroji Lenkija Nemuno nesiekianti; ji tik prievarta užgrėbusi Nemuno dalį. Priskyrimas Klaipėdos prie Lietuvos verstų ir Lenkiją nustatyt gerus santikius su Lietuva dėl jai reikalingo tranzito Nemuno upe. Butų tai naudinga ir Rusijai, kurios prekybai tada atsidarytų dar vienas tranzito kelias.

Po raštu pasirašo Stikliorius.

Ukio Partija taip pat atmeta projektą nepriklausomos valstybės ir reikalauja susijungimo su Lietuva autonomijos pagrindu (pasirašo Simonaitis). Lietuva esanti naturališkas hinterlandas (atrama) Klaipėdos teritorijos, su kuria ji sudaranti ekonomišką vienetą. Klaipėdos krašte esą 244,743 hektarai žemės, savo duonos nepakanka. 1920 metais prireikę įgabent 50,000 centnerių grudų, 1921-ais —60,000. Rubežius su Lietuva esantis ilgas, reikia užlaikyt daug rubežiaus sargų. Jiems užlaikyt prireikę iškirst 15,000 festmeterių medžių iš valdžios miškų daugiau negu buvę skirta. Lietuvos litas atnešęs kraštui daug vargo. Jie negali įpirkt savo markėmis Lietuvoje mais to.

Prijungimas prie Lietuvos, žada ateitį.

Uoste pilniausia stagnacija, nes ji neturi iš ko taisytis. Dabar Klaipėdą valdo po senovei vokiečiai. Geležinkelius valdą irgi vokiečiai. Kraštas atsigaus tik tuomet, kuomet jis busiąs prijungtas prie Lietuvos. Baigia taip: "Reikia leist Klaipėdai patapt tuo, kuo skirta but; tą uostą patys vokiečių rašytojai ir ekspertai, kurie apie Klaipėdą sako, jog yrą tai "Lietuvos Uostas", kurs neš naudą ne tik Lietuvai, bet ir visai rytinei Europai".

Ukininkų Kamera įrodinėja, kad nepriklausomybė (gi ištikrųjų priklausomybė nuo vokiečių) privestų kraštą prie ekonomiškos pražuties. Gi susijungimas su Lietuva pakeltų ukininkų gerbuvį. Jie griežtai protestuoja prieš vokiečių siulomą plebiscitą.

Mažųjų Pirklių Sąjunga išdėsto savo rašte ekonomiškas, tautiškas ir politiškas priežastis, kodėl Klaipėdos kraštas turįs but prijungtas prie Lietuvos. Pasirašo Brožaitis, Dawils, J. Biršku s.

Jaunimo Kuopų Sąjunga iškelia aikštėn tautišką sentimentą jaunosios kartos, kuri nepaliausianti kovot už sujungimą Klaipėdos su visa Lietuva. Pasirašo Braks.

Mažažemių Sąjunga reikalauja taip pat sujungimo Klaipėdos su Lietuva. Nurodo savo vargingą padėtį dėl politiško nepastovumo ir dėl nuolatinio markės puolimo.

Lietuvos Informacių Biuras.

MOTERIŲ ALGOS.

Šiadien girdime labai daug kalbų apie algas, ir daugelis atsiranda, kurie skaito save sprendėjais ir taria ar algos turi but sumažintos arne, bet geriausias dalykas butų žiurėt tiesiok į algų klausimą ir nusistatyt savo nuomonę apie jį. Moterių Biuras, Suv. Valstijų Darbo Departamento, jau per keturis metus tėmija algų padėtį kaip liečia moteris. Bet algų klausimą yra sunku išrišt, nes nėra informacijų nuo abiejų pusių. Labai lengva įtekmę padaryt ant visuomenės ir todėl tas, kuris garsiausia rėkia, jog algos per augštos, yra tas, kurio balsas toliausia girdisi. Bet kuomet algos permažos, tie, kurie tą visuomenei skelbia, yra tie vyrai ir moterys, kurie negali su tomis algomis apsieit. Ir jie negali pertikrint visuomenę.

Suv. Valstijų Darbo Departamento Moterių Biuras yra valdiškas biuras, kuris stengiasi prižiurėt moterių gerovę. Yra bešališkas ištyrinėtojas pramoniškų aplinkybių kaip liečia moteris ir bando sužinot dalykų abi puses.

Vienas iš svarbiausių ir rimčiausių jo ištyrimų yra, papratimas mokėt moterims mažas algas.

Kalbant apie mažas algas turime omenyje turėt kiek tas ir tas, kuris, arba kuri, uždirba tiek ir tiek, turi nupirkt visko. Jeigu moteris vienoje dirbtuvėje uždirba 16 arba 17 doliarių, ir skersai kelią kita uždirba 10 doliarių, tas nereiškia, jog ta, kuri uždirba 16 arba 17 dol. jai permokėta. Nespręsk apie algas, sulygindamas jas su kitų žmonių algomis, arba su praeitų dienų algomis. Šiadien randame naujas gyvenimo taisykles ir naujas kainas, šiadien tokios randasi kokios praeityje nebuvo.

Kuomet krautuvė turi perdaug kokių tavorų, tuoj turi "bargains" arba "pigius pardavimus", ir tas pats su darbu, ir tada galima gaut darbo daug pigiaus. Bet tas pigus pardavimas negali privest prie vienos kainos.

Pirklybos numenkėjimo laikai yra "darbo pigių pardavimų" laikai.

Algos reiškia daugiaus negu užmokestis už kiek darbo vaalndų. Reiškia gyvastį ir progą pagerint šių dienų civilizaciją.

Jeigu skaitytojau, esi vienas iš tų, kurie mano, jog teisinga mokėt moteriai $9. į savaitę, tai taipgi tiki, jog netik jos imi tas valandas už kurias jai moki, bet ir atimi jos sveikatą ir smagumą, jos linksmumą, mokslą ir aprupinimus dėl senatvės arba ligos. Tas viską nuo jos atima, nes $9. per savaitę jai juos neduoda. Taigi atimsi nuo apielinkės sveikatą, linksmą ir interesingą pilietę ir jos vietoj paliksi moteria, kuri neturės nė laiko nė energijos prisidėt prie gyvenimo pagerinimų, jos gyvenimo taisyklės permažos.

Darbdavys, kuris nemoka jo darbininkams tinkamą algą pragyvenimui, nuo jų atima gyvenimo pasilinksminimus.

Nematome vyrus apsieinant su tokiomis mažomis algomis, kiek daugelis moterių uždirba. Nepaisant kaip mažai jiems mokama, jie po darbo valandų neturi išsiskalbt ir išsiprosyt drapanas, neturi pagamint savo valgį ir pasidaryt savo kepures ir sau apsisiut. Bet daugelis moterių tą turi padaryt, ir ne juokais, jos butinai turi padaryt.

Daugelis mano, jog moterys dirba tik užsidirbt pinigų šilkinėms pančiakoms ir t.t. Bet ištyrinėjimai rodo, jog dirbančios moterys netik save užsilaiko, bet daugelis iš jų ir užlaiko kitus. Tukstančiai jaunų moterių po sunkia darbo diena skubinasi namon gamint vaigius, šiuruot, siut ir išmanyt budus aprengimui jaunesnių brolių ir seserų, ir juos leist į mokyklas, ir prižiurėt, jog namų savininkams ir valgomų daiktų pardavinėtojams užmokėt.

Ir nepaisant tų visų išlaidų, moterims dar nepasisekė išgaut pripažinimą savo vertės pramonėse. Jos vis dirba už mažas algas ir be jokios ateities. Todėl svarbu paskirt moterių algas ir jas padaryt pastovias.

F. L. I. S.

Laiškas į Redakciją.

Cleveland, Ohio.

Guodojama Redakcija ! "Amerikos Lietuvis" man geriausia patinka iš visų kitų lietuviškų laikraščių, nes jis neužsiima šmeižimais ir užsipuldinėjimais ant kitų, bet rupinasi vien skleidimu apšvietos tarp musų brolių lietuvių. Iš raštų pasirodo, kad tarpe "Amerikos Lietuvio" bendradarbių yra prakilnios dvasios žmonių.

Man yra maloniausia skaityt Žmogaus kalbos Po Medžiu, Apie įvairius daiktus ir P. Aukštikalnio raštai. Apie šį pastarąjį norėčia daugiau ką žinot, nors ir neturiu reikalo, bet žingeidumas prie to verčia.

Nors ypatiškai jį nepažįstu, bet myliu jį ir guodoju, nes iš jo raštų aš suprantu jį esant geru žmogum. Kaip rodosi, jis rengėsi keliaut į Lietuvą. Ar iškeliavo, ar Amerikoje gyvena, nežinau, bet jo raštai "Amerikos Lietuvyj" vis dar matosi. Aš iš širdies linkiu geros kloties "Amerikos Lietuviui" ir visiems jo bendradarbiams. M. Paulis.

Redakcijos Atsakymai

Juknevičius. "Laikas nustatytas jusų mirties", mums netinka. Nesunaudosime. Vieton to prašytume Tamistos parašyt žinučių iš vietinių lietuvių gyvenimo.

Mužikėlis. Kalėdos prieš krikščioniškoje eroje buvo švenčiamos kaipo šventė saulės, pradedant jai ilgesnę kelionę aplink žemę, tik vėliau krikščionys ją pritaikė religiškai šventei, negalint išnaikint senus žmonių papročius.

Gulbės brolis. "Varpas liaudžiai" nesunaudosime, nes viena, jis perdaug šiurkštus, o antra, nurodomi nuotikiai nesutinka su istorija. Gražiname.

Petras K. Babinskas. Vyskupas skaitosi tikruoju kunigu; paprastieji kunigai yra tik jo pavaduotojai tokiose apeigose, kuriose vysku pai negali dalyvaut, nes dėl daugybės reikalų jų, vyskupų, neužtenka.

J. J. K. Apie klausiamą Tamistos straipsnį męs nieko nežinome; negavome jį ir todėl pasakyt apie jo tinkamumą, negalime.

J. Žinevičius. Mums pageidaujama Tamistos adresas; malonėkit mums jį suteikt.

K. Z. Matulis. Įtaka, ar įlanka, vadinasi gilus įsidavimas vienan kraštan jurių, ar didelio ežero vandens, kuris savim sudaro lyg atskirą ežerą. Ežero tokia įlanka angliškai vadinasi "Bay", gi jurių—"Gulf".

Ainis (Vilniuje). Tamistos raštus gavome ir sunaudosime juos prie arčiausios progos. Ačiu. Neužmirškite mus ir ateityje.

KIBIRKŠTĖLĖS.

Pamegdžiotojų niekur ne truksta. Ana, Anglija jau nuo seniai turėjo ir šiadien dar turi levą, Francuzija gaidį. Dabar pastaroji lyg pavydėdama Anglijai žvėries, užsiaugino tigrisą, ir kad juomi pasauliui pasigirt, atsiuntė jį į Ameriką gazdint žmones—Tai Mat.

o

Žmonės pasakoja, kad Chicaga tai esąs užkerėtas miestas. Girdi, kas jame apsigyvena, tai bijo iš jo išvažiuot. O aš dar prie to pridėčia: O kas išvažiuoja, tai tuojau vėl parbėga, kaip daktaras Graičunas su paskaitomis iš Pennsylvania—Mik.

o

Sakot, kad žmonės eina pirmyn? Gal tai netiesa..... Antai Vladivostoko rusai sugrįžo prie viduramžių gadynės, ir valdžią atidavė kunigams, kaip kad viduramžiuose buvo Italijoj, Ispanijoj, Francuzijoj ir dar kaszinkur—Tai Mat.

APTIEKA

Vienintėlė Lietuvio Vaistinyčia.
Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rųšies.
Budamas 6-sius menesius Lietuvoje, parinkau ir pargabenau daug naudingų vaistų iš Lietuvos ir iš kitų šalių Europos. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų.
Norėdami sučėdyt pinigus ir sveikatą, visados kreipkitės į musų aptieką; kuriems nėra galima per toluma ateit, tai rašykite, o mes prisiųsime reikalingus vaistus per Ekspresą.

A. BUDREVIČIUS,
Provizorius.
93 Millbury St., Worcester, Mass.

Ar kenčiate nuo vidurių nesmagumų ir nevirškinimo?

Žmonės tankiai mano, kad jie turi širdies liga arba appendicitis, iš priežasties skausmo, kuris ištikro paeina nuo geso viduriuose. Eikite pas savo aptiekorių ir nusipirkite Pepsinic Seltzer, jeigu norit pasveikt.

PEPSINIC SELTZER

yra vienintėlė gyduolė, kuri palengvina nervišKumą, vidurių nesmagumus, ir numalšina vėmima laike nėštumo. Neturi jokių vaistų kenksmingų širdžiai. Galite gaut bile aptiekoj.

Pepsinic Seltzer Co.,

Kuomet skauda jums galvą arba negalite matyt skaityt ar dirbt, ateikite pas mus ir mes pritaikysime jumis akinius, kurie jumis pagelbės.

Pope Optical Co.,

397 Main St., Worcester, Mass.
(Viršui Moulton's krautuvės)

STEBĖTINOS GYDUOLĖS!

Žaibo greitumu prasiplatino žinios po kitas šalis apie išradimą geriausių gyduolių nuo reumatizmo, SKROM. Mes jas siunčiame į Angliją, Grekiją, ir k., ir vis atrašo, kad puikias pasekmes gauna. Siunčiam visur palei užsakymą. Viena bonka kainuoja $1.35, dvi bonkos $2.50, šešios — $7.50.

Paveikslas išradėjo,
F. Lipnevičius.

Galima gaut pas mus, "Amerikos Lietuvio" ofise, 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

PRANAS LEVERIS,
Dailydė-staliorius.
Užima kontraktus ant budavojimo ir taisymo namų. Taip gi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkite kreiptis pas mane,, po numeriu—
15 MILLBURY ST.,
Tel: Park 8177. Worcesteryj.

PEARL QUEEN
KONCERTINOS

Yra geriausios; rekomenduota ir vartota geriausių koncertinos muzikantų ir mokintojų.
Mes taipgi turime visokios rušies kitų muzikališkų instrumentų. Parsisiųskite musų katalogą dykai.

Georgi & Vitak Music Co.
4639 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.
(48—3)

DR. TESSMER,
Dentistas.
Saugus dantų taisytojas už prieinamą kainą.
306 Main St., Worcesteryje.
OFISO VALANDOS:
nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 val. vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 12 valandai.

KĄTIK IŠ LIETUVOS

NAUJA KNYGA
Lietuvos Įstatymai.

SISTEMATIZUOTAS ĮSTATYMŲ, INSTRUKCIJŲ IR ĮSAKYMŲ RINKINYS.
Surinko teisminninkas A. MERKYS. Redegavo Viriausio Tribunolo Pirmininkas A. KRIŠČIUNAS, išleido A. MERKYS ir V. PETRULIS.
Knyga turi 1031 puslapį. Talpina savyje įvairias Lietuvos teises, kuriomis naujai atgimusi Lietuvos republika naudojasi.
Kad pažint gerai Lietuvą, reikia perskaityt Lietuvos teises. Kad atsilaikyt prieš bangas įvairių agitacijų priešais Lietuvą, kurios skleidžiamos Amerikoje, geriausia galima susipažint su Lietuvos teisėmis. LIETUVOS ĮSTATYMUS dabar galite gaut nusipirkt "Amerikos Lietuvio" knygyne. Kaina 8 doleriai.

"AMERIKOS LIETUVIS,"
15 Millbury st., Worcester, Mass.

VIETOS ŽINIOS.

LIETUVOS ATSTOVO SUTUOKTUVĖS.

Praėjusiame utarninke vietinių lietuvių bažnyčioje atsibuvo sutuoktuvės Lietuvos atstovo Voldemaro Čarneckio su Eleonora Šaltėnyte (Lena Shultz). Iškilmių pasižiurėt buvo prisirinkus žmonių pilna bažnyčia. Buvo atvykusių iš Brooklyno, Providence, Bostono ir iš kitur. Per mišias solo giedojo "Ave Maria" vietinė solistė Julė Mitrikaitė. Atsiųsta keliatas pasveikinimo telegramų. "Pulko" buvo tik viena pora: advokatas A. Mileris ir E. Baltrušiutė. Po sutuoktuvių buvo pietųs pas kunigą Jakaitį ir paskui jaunavedžiai išsirengė kelionėn į Washingtoną.

Skundžia dr. Puskunigį. Advokatas Thayer įnešė teisman skundą prieš daktarą F. Puskunigį, neseniai gyvenusį Worcesteryj, dabar gyvenantį Holyoke. Skundžia jį Juozapata Tuomas (gal Tumas) reikalaudama iš daktaro Puskunigio $20,000 atlyginimo už nuoskaudą. Ji savo skunde aiškina, kad 1908 m. ji pažino Puskunigį Chicagoj, kuomet jis dar ėjo mokslą, ir savo uždarbiu jį šelpė, kadangi Puskunigis žadėjo ją vest sau už žmoną. Kovo mėnesyj 1908 m. Puskunigis jai parodė raštą ir pasakė, kad tai vedimo aktas, kuriam ji pilnai patikėjo, kadangi angliškai nesuprasdama, nežinojo kas rašte yra pasakyta, tad be kitokių ceremonijų pradėjo gyvent kaipo žmona su savo vyru, ir taip gyveno tulą laiką Chicagoj ir vėliau Worcesteryj. Vėliau Puskunigis ją išsiuntė į Lietuvą dėlei sveikatos, ir prisakė ten vadintis savo mergystės vardu. 1920 m. dr. Puskunigis atlankė ją Lietuvoj ir ten jai paaiškino,kad jiedu nėra pora(they were not husbend & wife) ir liuosai gali poruotis. Ir dr. Puskunigis paskui vedė sau už žmoną kitą. Todėl dabar skundėja reikalauja atlyginimo už jos apvylimą ir už pinigišką šelpimą, kurį ji teikė Puskunigiui dar mokslą einant Chicagoj.

Aušrelės koncertas. Po ilgam pasilsiui galiaus Aušrelė pasirodė scenoj su koncertu praėjusiame nedėldienyj. Koncerte dalyvavo mišrusis horas, vyrų horas, piano-solo—M. Abračinskiutė, solo—sesės Barbaravičiutės, smuikų trio—V. Klimas, J. Gerulis ir J. Dirvelis, solo—J. Mitrikaitė, smuiko duetas — V. Klimas ir J. Dirvelis , ir lietuvių orhestra. Programas pavyko gana gerai, tik mišriam horui "Lietuviais mes esam gimę" daina išėjo labai sunkiai. Iš tehniškos pusės yra patėmytinų užmiršimas piano solistės, po paskutinių akordų atsikrept veidu į publiką.

Dėl didelio šalčio, publikos buvo neperdaugiausia, per 200.

Numirė J. Gilius. Praėjusioj subatoj, Sausio 6, numirė Jurgis Gilius, turintis apie 33 metus. Jis rengėsi nusipraust Spencer Wire fabrike ir staiga likosi - be žado. Apie 5 valandą tą pačią dieną numirė. Jis buvo jaunas vyras, paėjo nuo Mauručių, Mariampolės apskričio. Paliko jauną žmoną, du savo broliu čia, vienas brolis Muniche, Vokietijoj baigė mokslą, du brolai mokytojauja Lietuvoje. Buvo tarnavęs Amerikos kariumenėje ir buvo jaunimo mylimas ir čia daugelio draugų apgailestaujamas.

Skundžia namų savininką. Ona Kratzke apskundė savo samdomų namų savininką L. Chase, reikalaudama dešimts tukstančių atlyginimo, užtai kad ji nupuolė laiptais žemyn ir susižeidė. Ji sako, kad Chase netaisė ties laiptais žiburių ir todėl tamsoje ją patiko nelaimė.

Lengva bauda. L. Nathieu iš Southbridge apskundė G. C. Shepard & Co. aptieką, reikalaudamas $15,000 atlyginimo užtai, kad aptieka sutaisė 2 metų jo duktrei vaistus nesulyg recepto, kuriame pažymėta buvo "potasium arsenate", aptieka sutaisė stipresnius nuodos, "potasium citrate" ir nuo jų mergaitė numirė. Teismas nubaudė aptiekorių 10 dienų kalėjimo už klaidingą recepto supratimą ir $50 už praktikavimą be laido.

Pasinaudojo raktu. Lucija Balkunas, gyvenanti po No. 180 prie Washington gatvės, išeidama iš namų užrakino duris ir raktą pakabino netoli durių ant sienos, kad išmokyklos parėję vaikai galėtų atsirakint duris. Paliktuoju raktu pasinaudojo vagilius, kuris įsikraustęs pavogė $10.

Tikrai šuniškai. 13 metų J. Joyce, gyvenantis prie Kilby gatvės, ties savo namais kasė nuo šalitakio sniegą. Įsižiurėjęs jį kaimyno šuva krutant pusnyne, prišoko ir tikrai šuniškai pasielgė—perkando dešinės kojos blauzdą.

Beturčių prieglaudai. C.S. Robinson iš Southboro paaukavo beturčių prieglaudai visas savo įeigas praėjusių metų, sumoje $982,44, kuriuos įeigomis pelnė nuo savo nejudinamos nuosavybės.

Pasikorė moteris. Della Stratton, 60 metų amžiaus, iš Putman, Conn. pasikorė Maple Hall sanitorijoj, kurioje ji buvo laikoma nuo 18 d. Lapkričio.

—o—

Draugijų reikalai.

Worcesterio Lietuvių Kooperatyviškos Draugijos ekstra susirinkimas atsibus 14 dieną Sausio, nedėlioje po pietų kaip 2:30 valanda, svetainėje 29 Endicott st. Kiekvienas šėrininkas privalo pribut į šį susirinkimą. Kooperacijos nariai žinokite jog jųs esate šėrininkai ir savo reikalus turite susižiurėt, niekas kitas jusų reikalų nežiurės, jeigu patys neateisite. **Valdyba.**

W. L. D. Tarybos susirinkimas įvyks pėtnyčioje, 12 Sausio Kliubo kambaryryj, 96 Green st. Nariai butinai turite atsilankyt. **Komisija.**

DABAR PRADĖK PIRKT
CHALLENGE PIENĄ
Ir taupyk Leibelius, kad gavus Brangių Dovanų.
Rašyk bile vienu iš adresų, esančių ant kitos leibelių pusės del paveikslnoto Dovanų Katalogo.
"Apsimoka Taupyt Leibelius."
(No. 106)

Įsitėmyk Prikabintą Ženklą. Mėlyną

PIRKIT PUTNAM IŠDIRBYSTĖS:
Kiaulienos Deršiukių,
Frankfortų,
Kilbasų,
Spaustų Kumpių,
Kindziukų,
Skilandžių.
Visi padaryti Worcesteryje, švariausiam fabrike po valdžios priežiura.
White, Pevey & Dexter Company.

Naujas Kriaučius Worcestery.
Vincas Intas, gerai žinomas kriaučius, tikras Lietuvis iš Webster, Mass., atidaro savo išdirbystės šaką Worcesteryje. Šią savaitę atidaro pirmiausia "Amerikos Lietuvio" ofise, 15 MILLBURY ST., lankysis du kartus į savaitę, SEREDOMIS ir SUBATOMIS, vakarais, pakol su jo darbu neapsipažins Worcesterio lietuviai, o paskui atsidarys savo šapą šiame mieste. Per 40 metų V. Intas kriaučiauja, Lietuvoje, Bostone ir per ilgus metus Websteryje, Mass. kuris vien tarp svetimtaučių buvo vietiniu kriaučių. Worcesterio lietuviai! Norėdami gražiai tinkamų drabužių, atsilankykite seredomis ir subatomis, pamatysite prabas audeklų ir paduosite mieras.
Vincas intas & Son,
Main St., Holden Arcade, Webster, Mass.
15 Millbury st., Worcester, Mass.

DIDELIS IŠPARDAVIMAS!!
Priversti esame nužemint kainas ant pusės, už visus musų tavorus MUSŲ KRAUTUVĖJE, kad pavertus juos į pinigus.
IŠPARDAVIMAS PRASIDĖS 5d. SAUSIO !!!

Kainos:.....	Paprasta;	nuženimta.
Vyriški union siutai	$1.65	$1.19
Apatiniai marškiniai	95c.	69c.
Union siutai	95c.	69c.
Vyriški marškiniai	$3.00	$1.39
Vyriški marškiniai	$1.50	95c.
Overauzės sunkios milinės	$1.75	$1.29
Darbiniai marškiniai	$1.00	79c.
Vyriškos skrybėlės už pusę kainos		
Vaikų pančekos	25c.	19c.
Vyriškos pančekos, vilnonės	$1.00	69c.
Šilkiniai —	75c.	43c.
Vyriškos drapanos	$40.00	$27.00

Apsiavimai: vyriški, moteriški ir vaikams už pusę kainos. Taipgi drabužiai vyrams ir vaikams. Ateikite visi ir pasinaudokite proga!!!!
THE WORCESTER STORE CO., INC.
90 Millbury St., Worcester, Mass.

"AMERIKOS LIETUVIO" KNYGYNE GAUNAMA ĮVAIRIŲ KNYGŲ.

Lietuvis advokatas baigęs du universitetu:
Cornell University su A. B.
G. Washington university su LL.B.
Anthony O. Shallna
Lietuvis Advokatas
WORCESTERYJE — VAKARAIS
15 Millbury Street.
Telephone Park 6407
BOSTONE — 18 TREMONT ST.,
Room 908 Kimball Building
Telephone Main 7164.

REIKALINGAS duonkepys kept plikytas duonas taipgi ir baltą duoną. Butų gerai, kad atsišauktų tik toks, kuris moka darbą atsakančiai. Kreipkitės po šiuom adresu:
J. KRYŽAUSKAS,
1 Dorchester st., Worcester, Mass.
(2—3)

PAJIEŠKAU merginos apsivedimui, ne senesnės kaip 30 metų. Esu 29 metų, gyvenu ant ukės, kurią turiu per pusę su švogeriu, $6,000 vertės. Kuri mėgsta gyvent ant ukės ir turi apie $600., atsišaukite, prisiunčiant paveikslą.
JONAS DAMIDAVIČIA,
Barkhamsted, Conn.

O nelaimė! Yra daug žmonių, kurie juoksis iš tavo sielvarto! Tačiau geras draugas patars naudoti
Ruffles
pleiskanų mirtinąjį priešą.
Suvilginkite Ruffles savo galvos odą kasdien per kokią savaitę laiko ir pleiskanos tuojaus pranyks. Naudokite Ruffles nuolatos ir po to, ir tuo budu užlaikykite savo galvos odą švaria ir sveika ir savo plaukus gražiais ir žvilgančiais.
Kaina 65c. aptiekose, arba prisiųskite 75c. tiesiai į labaratoriją.
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St.
Brooklyn, N. Y.

GRABORIUS
Juozas J. Dirsa
NAUJAS LIETUVIS
Geriausiai patarnaujų už pigiausią prekę. Jei mirtis patiktų jųs draugą ar giminę, kreipkitės prie manęs.
OFISAS:
208 MILLBURY STR.,
NAMAI:
13 ELLSWORTH STR.
Tel. Cedar 4953.

Tel. Park 2148—W.
Prityręs Lietuvis Fotografistas
Jonas Černius,
8 Vernon st., Worcester, Mass.
Traukiu paveikslus pavieniu, vestuviu, draugiju, išvažiavimu, parodu ir pagrabu. Darau krutamus paveikslus. Specialistas piešime didelių paveikslų. Užlaikau visokius paveikslų rėmus.

PRANEŠIMAS!
Šiuomi pranešame Worcesterio lietuviams, kad jau atidarėme įvairių valgomų daiktų krautuvę. Kas tik norite gerų ir naujų daiktų, tai prašome pas mus atsilankyt. Čia rasite visokios šviežios mėsos, daržovių, vaisių ir daugybę kitų valgomų daiktų.
Kadangi Krautuvę kątik naujai uždėjom tai visi daiktai yra nauji ir šviežus. Parduodame viską žemiausiomis kainomis. Užprašome visus lietuvius nuoširdžiai atsilankyt ir persitikrint. Mes tikime, kad busite pilnai užganėdinti. Ant reikalavimo orderius pristatome į namus.
J. JANUŠKEVIČIA
72 Ward St.
Kamp. Seymour St., Worcester, Mass.
(1—4)

PARSIDUODA geri stubos rakandai. Penki ruimai gerai sutaisyta, tiktai gyventi, parsiduoda labai pigiai. Kreipkitės.
ANDRIUS VAITKEVIČIUS,
Trečias gyvenimas,
48 Aetna St., Worcester, Mass.
(52—2)

IŠSINUOMUOJA geras ruimas garu šildomas. Ant Perry ave. yra ruimas su šiluma, tinkamas dviem pavieniam vyram arba jaunai porai ženočių be vaikų. Norėdami daugiau žinot, kreipkitės į
"Amerikos Lietuvio" ofisą,
15 Millbury st., Worcester, Mass.

PARDUODU ŠĖRUS. Priverstas reikalų parduodu savo penkis šėrus Atstatymo Bendrovėje. Parduodu už labai pigią kainą, norint pirkt, kreipkitės,
Iz. M. Alijošius, Užkalnupių kaimas, Raseinių valsčiaus ir apskričio, Lietuva. (2—3)

ŽODYNĖLIS
GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBA.
Turėdamas kišeninį žodynėlį, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį būdą, be kito pagelbos išmoksi kalbėti, skaityti ir rašyt. Kaina tik 60c. Galima gauti pas
M. PALTANAVIČIA
15 Millbury St. Worcester, Mass

Antanas J. Milleris, ,
Lietuvis advokatas,
406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

CUNARD
IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ per Liverpool,
ant naujų, didelių, puikių alieju varomu laivų:
ANDANIA ——— Sausio 11
" ——— vasario 10
ANSONIA ——— sausio 27
" ——— vasario 24
Greitas patarnavimas į Lietuvą ir į visas Baltijos valstijas. Puikios vietos, geras valgis.
Taipgi iš New Yorko, ypatiškai prižiurėta kelionė į Lietuvą ir visas Baltijos valstijas kas utarninką ant trijų marių milžinų, su persėdimu Southamptone.
MAURETANIA, AQUITANIA, BERENGARIA.
CUNARD piniginiai orderiai išmokami Lietuvoj greitai, užtikrintai, gerai.
Dėl informacijų kreipkitės prie vietinio agento arba į
CUNARD STEAMSHIP CO., Ltd.,
126 State St., Boston, Mass.

Suite 71. Tel. Park 7636
Dr. Ruth F. Bernot,
Lietuvė Dentistė.
Central Exchange Bldg.
311 Main St., Worcesteryj.

Tel. Park 2470
BEN. MENDELSOHN
Advokatas.
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybei. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerike, taip Europoj
390 Main st. Room 931-932
Worcester, Mass.

J. L. Pašakarnis
Lietuvis optometristas
ir akinių pritaikintojas.
377A BROADWAY,
So. Boston, Mass.

"111" CIGARETAI!
Jie yra GERI! 10¢
Pirk šiuos Cigaretus ir taupyk pinigus!

Worcesterio
PENKIŲ CENTŲ BANKĄ,
316 Main Street
Turtas — $20,000,000
Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.
BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryte iki 3 popiet.
Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val. popiet.
Subatos vakarais vien tik dėl pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 val. vakare.

Severos Gyduoles užlaiko šeimynos sveikatą.
Užkimimas
Ir kosulys turi buti sustabdyti tuoj, kad prašalinti svarbus susikrovimus ligų. Imt.
Severa's Cough Balsam
del atliuosavimo skreplių. Užlaikykite po ranka vpatingai žiemą.
Kaina 25c ir 50c.
Kiauskite pas aptiekorius.
Severos Kalendorius 1923 metams yra priduotas visur aptiekoriams dovanai, arba rašyk tiesiog pas mus.
W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

UNITED AMERICAN LINES
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE
Trumpiausias kelias į visas dalis.
LIETUVOS!
Laivai išplaukia kas savaitę nuo Pier 86, North River. prie 46 St., per pietus.
Kajutos su 2, 4, ir 6 lovomis ant visų laivų. Dideli valgomi kambariai, salionai, ir pasivaikščiojimui dėniai dėl trečios kliasos pasažierų. Laivai: Mount Clay, Hansa, Bayern, Mount Carroll, ir Thuringia, turi speciales kajutas taipgi.
Nauji trijų šriubų laivai: Resolute Reliance, ir Albert Ballian veža 1, 2, ir 3 kliasos pasažierus.
American Lines United
Julius Rottenberg, Inc.,
260 Hanover Street,
Boston, Mass.
arvietiniai agentai.

Į LIETUVĄ
WHITE STAR LINE
Iš New Yorko į Cherbourg ir Southampton:
Olympic——Sausio 20; vasario 10; balandžio 7.
Majestic—Kovo 10; kovo 31; bal. 21 dieną.
(Pasaulio didžiausis laivas)
Homeric—bal. 14; geg. 5; geg. 26.
Greiti susisiekimai su Baltijos portais.
AMERICAN LINE
Iš New Yorko į Plymouth, Cherbourg, Hamburg.
* Mongolia ——— Sausio 18.
Minnekahda (3 kliasa)—Sausio 25.
* Manchuria ——— Vasario 8.
* Naujos 3-čios kliasos kvatieros. Perkeliant kitais laivais į Baltijos uostus.
RED STAR LINE
Iš New Yorko į Plymouth, Cherbourg, Antwerp.
Lapland ——— Sausio 13
Zeeland ——— Vasario 3.
Samland ——— vasario 17.
Lapland ——— vasario 24.
Geras valgis. Uždaryti kambariai. Dideli vieši kambariai. Prieinamos kainos Jųs draugams, atkeliaujantiems Amerikon.
Passenger Department
84 State St., Boston, Mass.

HOLLAND AMERICA LINE
Geriausias, tiesiausias susisiekimas su Lietuva vandeniu. Laivai perkelia pasažierus iš Rotterdamo tiesiai į Pilavą. Laivai išplaukia iš New Yorko:
VOLENDAM
Sausio 20, 1923
NOORDAM
Vasario 10-tą.
NIEUW AMSTERDAM
Vasario 17-tą.
Musų laivai turi geriausias vietas dėl trečios kliasos pasažierų. Del užsakymų kreipkitės prie vietinių agentų, ar į HOLAND - AMERICA LINE, 89 State Street, Boston, Mass.

PIRMAS LIETUVIŠKAS GRABORIUS
Motiejus Čirvinskas
340 HARDING ST.
Telefonas Park 4156.